KRIBHCO
Cooperative and beyond...

કૃષક સારથી

માસિક ન્યુઝલેટર
કૃષક ભારતી કો-ઓપરેટીવ લિમિટેડ (કૃભકો)

અંક ૪૨, જૂન - ૨૦૨૬

ગ્રામીણ પ્રગતિના કેન્દ્રમાં સહકારી મંડળીઓ: આજીવિકા, ટકાઉપણું અને આર્થિક વૃદ્ધિમાં વધારો

ફક્ત આંતરિક પરિભ્રમણ માટે

KRIBHCO
Cooperative and beyond...

ડિરેક્ટરનો સંદેશ

પ્રિય વાચકો,

કૃષક સારથિની વધુ એક આવૃત્તિ દ્વારા તમારી સાથે જોડાતાં મને અત્યંત આનંદ થાય છે. આ એક એવો મંચ છે જે ભારતીય કૃષિ અને સહકારી ક્ષેત્રને આકાર આપતા નવીનતમ વિકાસ, નવીનતાઓ અને નીતિગત પહેલોને ઉજાગર કરવા માટે સમર્પિત છે. ટેક્નોલોજી, ટકાઉપણું અને સહયોગ દ્વારા કૃષિનો સતત વિકાસ થઈ રહ્યો છે ત્યારે, ખેડૂતોની આજીવિકાને મજબૂત બનાવતી અને ગ્રામીણ સમૃદ્ધિને પ્રોત્સાહન આપતી પહેલોને જોવી ખરેખર પ્રોત્સાહક છે.

આ આવૃત્તિમાં ડેરી અને સહકારી ક્ષેત્રના વિકાસ, શ્વેત ક્રાંતિ ૨.૦ નો અમલ, ટકાઉ કૃષિ, જમીન સ્વાસ્થ્ય વ્યવસ્થાપન (સોઇલ હેલ્થ મેનેજમેન્ટ), ડિજિટલ કૃષિ, આબોહવા-અનુકૂળ ખેતી (ક્લાઈમેટ-રેઝિલિઅન્ટ ફાર્મિંગ) અને નવીનતા તથા ટકાઉપણાને આગળ વધારતી ઉભરતી જૈવ-આધારિત (બાયો-બેઝ્ડ) કૃષિ ટેકનોલોજી અંગેના મુખ્ય વિકાસ કાર્યોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

મને આશા છે કે 'કૃષક સારથિ'ની આ આવૃત્તિ વિકસતા કૃષિ અને સહકારી માળખા વિશે મૂલ્યવાન માહિતી પ્રદાન કરશે અને સાથે જ ખેડૂત સશક્તિકરણ, ટકાઉ વૃદ્ધિ અને ગ્રામીણ વિકાસ પ્રત્યેની આપણી સહિયારી પ્રતિબદ્ધતાને વધુ મજબૂત બનાવશે.

ચાલો, આપણે સૌ સાથે મળીને એક વધુ મજબૂત, આત્મનિર્ભર અને સમૃદ્ધ કૃષિ ક્ષેત્રનું નિર્માણ કરવાનું ચાલુ રાખીએ.

Manish Kumar

મનીષ કુમાર
ડિરેક્ટર (માર્કેટિંગ), કૃભકો

એડિટરનો સંદેશ

પ્રિય વાચકો,

કૃષક સારથિ'ની આ આવૃત્તિમાં આપનું સ્વાગત છે. આ પ્રકાશન દ્વારા, અમે અમારા વાચકોને એવી પહેલો, જનસંપર્ક પ્રવૃત્તિઓ અને ટકાઉપણાના પ્રયાસોની વિશેષ માહિતી પૂરી પાડીએ છીએ, જે ખેડૂતોને ટેકો આપવા અને સહકારી ભાવનાને મજબૂત કરવા પ્રત્યેની કૃભકો ની પ્રતિબદ્ધતા દર્શાવે છે.

આ અંક ઉત્તર પ્રદેશમાં આયોજિત પ્રાદેશિક ખરીફ ઉત્પાદકતા પરિસંવાદોમાં કૃભકોની સહભાગિતાને ઉજાગર કરે છે, જ્યાં સંસ્થાએ સંતુલિત પોષક તત્વોના વ્યવસ્થાપન, જમીનનું સ્વાસ્થ્ય, ગુણવત્તાયુક્ત કૃષિ ઇનપુટ્સ અને ટકાઉ ખેતી પદ્ધતિઓ અંગે ખેડૂતો સાથે વાર્તાલાપ કર્યો હતો. તેમાં સુરતમાં વિશ્વ પર્યાવરણ દિવસ નિમિત્તે યોજાયેલા કૃભકોના વૃક્ષારોપણ અભિયાનનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે, જે પર્યાવરણની જાળવણી અને હરિયાળા ભવિષ્ય પ્રત્યેની અમારી પ્રતિબદ્ધતાને વધુ મજબૂત બનાવે છે.

આ પહેલો કૃભકોની એ માન્યતાને દર્શાવે છે કે કૃષિ પ્રગતિ અને પર્યાવરણીય ટકાઉપણું એકબીજાના પૂરક છે. ખેડૂતોમાં જાગૃતિ, જવાબદાર સંસાધન વ્યવસ્થાપન અને નવીન કૃષિ ઉકેલોને પ્રોત્સાહન આપીને, અમે વધુ મજબૂત અને ટકાઉ કૃષિ વ્યવસ્થા (ઇકોસિસ્ટમ) ના નિર્માણમાં યોગદાન આપવાનું ચાલુ રાખીએ છીએ.

અમને આશા છે કે આ આવૃત્તિ ખેડૂત કલ્યાણ, ટકાઉ વિકાસ અને સહકારી વૃદ્ધિની દિશામાં કૃભકોના સતત પ્રયાસો વિશે મૂલ્યવાન માહિતી પ્રદાન કરશે.

શૈલેન્દર સિંહ
સંયુક્ત જી.એમ
(માર્કેટિંગ & પીઆર) , કૃભકો

KRIBHCO
Cooperative and beyond...

એક્સિક્યુટિવ ડિરેક્ટર (ઓપરેશન્સ) & પ્લાન્ટ હેડનો સંદેશ

પ્રિય સહકારી મિત્રો,

કૃષક સારથી નું ૪૨ મું સંસ્કરણ આપની સમક્ષ પ્રસ્તુત કરતા મને અત્યંત આનંદ થાય છે, જે આપણી સંસ્થાની સામાજિક જવાબદારી, પર્યાવરણીય જતન, આરોગ્ય અને સામુદાયિક એકતા પ્રત્યેની પ્રતિબદ્ધતાની સુંદર ઝાંખી કરાવે છે. આ અંકમાં આપણી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓની વિસ્તૃત માહિતી પ્રસ્તુત કરવામાં આવી છે.

પર્યાવરણ અને સ્વાસ્થ્ય પ્રત્યે આપણી જવાબદારી નિભાવતા, વિશ્વ પર્યાવરણ દિવસ નિમિત્તે પ્લાન્ટ અને ટાઉનશીપમાં ૧૫૦૦ જેટલા રોપાઓનું ભવ્ય વૃક્ષારોપણ કરવામાં આવ્યું હતું. આ સાથે જ, આંતરરાષ્ટ્રીય યોગ દિવસની ઉત્સાહભેર ઉજવણીને આયુષ મંત્રાલય તરફથી 'પ્રશંસાપત્ર' આપીને રાષ્ટ્રીય સ્તરે સન્માનિત કરવામાં આવી છે. રમતગમત અને સામુદાયિક વિકાસને વેગ આપવા માટે સંસ્થા દ્વારા 'યોનેક્સ સનરાઇઝ ગુજરાત સ્ટેટ બેડમિન્ટન ચેમ્પિયનશિપ ૨૦૨૬' નું સફળ આયોજન કરાયું હતું, જેમાં સમગ્ર રાજ્યમાંથી ખેલાડીઓએ ભાગ લીધો હતો.

ટાઉનશીપના રહીશો અને ખાસ કરીને વરિષ્ઠ નાગરિકોની સુવિધા માટે પ્રસ્તાવિત મંદિરનો પવિત્ર શિલા પૂજન વિધિ સમારોહ પણ વૈદિક મંત્રોચ્ચાર સાથે ભક્તિમય વાતાવરણમાં સંપન્ન થયો છે. આપણા સામાજિક ઉત્થાન ના કાર્યો અંતર્ગત, શિક્ષણને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ગુજરાત સરકારના "શાળા પ્રવેશોત્સવ" કાર્યક્રમ હેઠળ કવાસ પ્રાથમિક શાળાના જરૂરિયાતમંદ વિદ્યાર્થીઓને સ્કૂલ બેગ અને નોટબુક જેવી જરૂરી અભ્યાસ સામગ્રીનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું છે.

હું આશા રાખું છું કે આ અંક આપને સંસ્થાની સર્વગ્રાહી પ્રગતિ અને સામાજિક કાર્યોથી માહિતગાર રાખશે. સૌને ખૂબ ખૂબ શુભેચ્છાઓ!

પી. ચંદ્ર મોહન
એક્સિક્યુટીવ ડિરેક્ટર
(ઓપરેશન્સ) & પ્લાન્ટ હેડ , કૃભકો

સ્ટેટ માર્કેટીંગ મેનેજરનો સંદેશ

આત્મીય સહકારી મિત્રો,

કૃષક સારથી નું ૪૨ મું સંસ્કરણ આપનીસમક્ષ મુકતા ખૂબ જ આનંદ ની લાગણી અનુભવીએ છીએ.

કૃષક સારથી માસિક દ્વારા ભારત સરકારના સહકાર મંત્રાલય, કૃષિ મંત્રાલય તથા ખાતર અને રસાયણ મંત્રાલય ની વિવિધપ્રવૃત્તિઓ તથા પહેલોને આપની સમક્ષ મુકવાનો અમારો નમ્ર પ્રયાસ છે.

આ અંકમાં મા. કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રીશ્રી દ્વારા મધુર ડેરીના અત્યાધુનીક દુધ પ્રોસેસીંગ પ્લાન્ટ નું ઉદ્ઘાટન,રાષ્ટ્રીય સહકાર નીતિ-૨૦૨૫, રાષ્ટ્રીય ખરીફ પરિષદ-૨૦૨૪ વગેરે વિષયોની માહિતી આપવાનો અમારો નમ્ર પ્રયાસ છે.

કૃષક સારથીની આ આવૃતિ આપ સર્વેને માહિતીસભર રહેશે.....

જય સહકાર

એસ.બી પંડયા
સ્ટેટ માર્કેટીંગ મેનેજર, કૃભકો

સંપાદક મંડળ

મનીષ કુમાર, ડિરેક્ટર (માર્કેટીંગ) &
ચેરમેન
શૈલેન્દર સિંહ, જોઇન્ટ જી.એમ (માર્કેટિંગ & પી.આર)
ચીફ એડિટર
ડૉ. તેજીન્દર સિંહ, જોઇન્ટ જી.એમ (માર્કેટિંગ)
મેમ્બર (એફ.એ.એસ)

શ્રી દેવીષ્ટ અગરવાલ, ડી.એમ (એમ.એસ)
મેમ્બર આઇટી અને ટેકનિકલ
શ્રી ગુરુપ્રસાદ હિરેમથ, ડી.એમ (માર્કેટિંગ)
એડિટિંગ, ડિઝાઇન અને સર્ક્યુલેશન
શ્રી એ. રવિચંદ્રન, ડી.એમ (એચ.આર)
એડિટિંગ, ડિઝાઇન અને સર્ક્યુલેશન

શ્રી મોહિત, ડી.એમ (માર્કેટિંગ)
સભ્ય-ઉદ્યોગ અપડેટ્સ
શ્રી મનોજ રેડ્ડી, એ.એમ (માર્કેટિંગ)
મેમ્બર કો-ઓપરેટિવે

કૃષક સારથી

સહકાર મંત્રાલયના સમાચાર

માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે ગુજરાતના દશેલા ખાતે મધુર ડેરીના અત્યાધુનિક દૂધ પ્રોસેસિંગ પ્લાન્ટનું ઉદ્ઘાટન કર્યું

માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે ગુજરાતના ગાંધીનગરના દશેલા ખાતે મધુર ડેરી યુનિટ-૨ ના અત્યાધુનિક સ્વચાલિત (ઓટોમેટેડ) મિલ્ક પ્રોસેસિંગ અને પેકેજિંગ પ્લાન્ટનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. આ કાર્યક્રમમાં ગુજરાતના માનનીય મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ, ગુજરાત સરકારના માનનીય ગૃહ, પોલીસ આવાસ, ઉદ્યોગ, વાહનવ્યવહાર, યુવક સેવા અને રમતગમત, સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ અને એનઆરઆઈ (NRI) બાબતોના રાજ્ય મંત્રી શ્રી હર્ષ સંઘવી, તેમજ અન્ય નામાંકિત મહાનુભાવો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

સભાને સંબોધતા શ્રી અમિત શાહે આ નવા ડેરી પ્લાન્ટને ગ્રામીણ અર્થતંત્રને મજબૂત કરવા અને દૂધ ઉત્પાદક પરિવારો, ખાસ કરીને મહિલાઓને સશક્ત બનાવવાની દિશામાં એક મોટું કદમ ગણાવ્યો હતો. ૧૫ એકરમાં આશરે ₹૧૨૮ કરોડના ખર્ચે બનેલી આ આધુનિક સુવિધા હાલમાં પ્રતિદિન ૨.૫ લાખ લિટર દૂધ પ્રોસેસિંગની ક્ષમતા ધરાવે છે, જેને ભવિષ્યમાં વધારીને પ્રતિદિન ૫ લાખ લિટર સુધી કરવાનું આયોજન છે.

માનનીય મંત્રીશ્રીએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે વર્ષ ૧૯૭૧ માં માત્ર ૬,૦૦૦ લિટર દૂધના એકત્રીકરણ અને ₹૭,૦૦૦ ના ટર્નઓવર સાથે શરૂ થયેલી મધુર ડેરી, આજે ₹૬૨૮ કરોડના વાર્ષિક ટર્નઓવર સાથે એક સફળ સહકારી સંસ્થા તરીકે વિકસી છે. તેમણે આ વિકાસને સહકારી મોડેલની સફળતાનું એક ઉત્તમ ઉદાહરણ ગણાવ્યું હતું.

શ્રી અમિત શાહે માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીના નેતૃત્વમાં શરૂ કરાયેલી "શ્વેત ક્રાંતિ ૨.૦" ના મહત્વ પર પણ ભાર મૂક્યો હતો, જેનો ઉદ્દેશ્ય આગામી દાયકામાં ભારતના દૂધ ઉત્પાદનમાં નોંધપાત્ર વધારો કરવાનો છે. તેમણે નોંધ્યું હતું કે અગ્રણી સહકારી ડેરીઓ પશુપાલકોની આવક વધારવા માટે અદ્યતન ટેકનોલોજી અને મૂલ્યવર્ધિત (વેલ્યુ-એડેડ) પ્રોડક્ટ ડેવલપમેન્ટ અપનાવી રહી છે.

ડેરી ક્ષેત્રમાં મહિલાઓના યોગદાનને ઉજાગર કરતા, માનનીય મંત્રીશ્રીએ જણાવ્યું હતું કે લગભગ ૩૬ લાખ મહિલાઓ સહકારી દૂધ ઉત્પાદન સાથે સંકળાયેલી છે, જેઓ સામૂહિક રીતે દરરોજ આશરે ૩ કરોડ લિટર દૂધનું ઉત્પાદન કરે છે અને દરરોજ લગભગ ₹૨૦૦ કરોડનો વેપાર જનરેટ કરે છે. તેમણે આને "સહકાર સે સમૃદ્ધિ" ના વિઝનનું સાચું પ્રતિબિંબ ગણાવ્યું હતું.

માનનીય મંત્રીશ્રીએ અમૂલના AI-આધારિત ડિજિટલ આસિસ્ટન્ટ "સરળાબેન" નો પણ ઉલ્લેખ કર્યો હતો, જે ગ્રામીણ મહિલાઓ અને પશુપાલકોને તકનીકી સહાય પૂરી પાડવામાં મદદરૂપ થઈ રહ્યું છે. તેમણે વધુમાં નોંધ્યું હતું કે ડેરી ક્ષેત્રમાં 'સર્ક્યુલર ઇકોનોમી' (વર્તુળાકાર અર્થતંત્ર) ના સિદ્ધાંતો અપનાવવાથી આગામી વર્ષોમાં ડેરીની આવકમાં ૨૦ ટકા સુધીનો વધારો થવાની અપેક્ષા છે.

કાર્યક્રમ દરમિયાન, મહિલા દૂધ ઉત્પાદકોએ માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રીને મધુર ડેરીની પ્રોડક્ટ કીટ અર્પણ કરી હતી અને દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓના પ્રતિનિધિઓને પ્રમાણપત્રો એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા. મધુર ડેરી યુનિટ-૨ ના ઉદ્ઘાટનથી ભારતની સહકારી ડેરી વેલ્યુ ચેન મજબૂત બનશે, આજીવિકાની નવી તકો ઊભી થશે અને સહકારી-આધારિત ગ્રામીણ વિકાસને નવી ગતિ મળશે તેવી અપેક્ષા છે.

KRIBHCO
Cooperative and beyond...

સહકારિતા મંત્રાલયે શ્વેત ક્રાંતિ ૨.૦ અને સહકારી સંસ્થાઓના વિસ્તાર માટે રોડમેપ તૈયાર કર્યો

માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીના "સહકારથી સમૃદ્ધિ" ના વિઝન અને માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહના નેતૃત્વમાં, સહકાર મંત્રાલયે છત્તીસગઢના રાયપુરમાં એક પ્રાદેશિક કાર્યશાળાનું (વર્કશોપનું) આયોજન કર્યું હતું. આ કાર્યશાળાનો ઉદ્દેશ્ય ૨ લાખ નવી બહુહેતુક પ્રાથમિક કૃષિ ધિરાણ મંડળીઓ (PACS), ડેરી અને મત્સ્ય સહકારી મંડળીઓની રચના અને સુદ્રઢીકરણની સાથે-સાથે સહકારી ક્ષેત્રમાં વિશ્વની સૌથી મોટી અનાજ સંગ્રહ યોજનાના અમલીકરણની સમીક્ષા કરવાનો હતો.

આ કાર્યશાળામાં બિહાર, છત્તીસગઢ, ઝારખંડ, મધ્ય પ્રદેશ, ઓડિશા અને પશ્ચિમ બંગાળના વરિષ્ઠ અધિકારીઓની સાથે નાબાર્ડ (NABARD), ભારતીય ખાદ્ય નિગમ (FCI), નાફેડ (NAFED), એનસીસીએફ (NCCF), રાષ્ટ્રીય ડેરી વિકાસ બોર્ડ (NDDB) અને વિવિધ સંગ્રહ (સ્ટોરેજ) સંસ્થાઓના પ્રતિનિધિઓએ ભાગ લીધો હતો.

કાર્યક્રમને સંબોધતા ભારત સરકારના સહકાર મંત્રાલયના સચિવ ડૉ. આશિષ કુમાર ભૂટાનીએ સહકારી ક્ષેત્રને ગ્રામીણ અર્થતંત્રની કરોડરજ્જુ ગણાવી હતી. તેમણે મહિલા સશક્તિકરણ, પોષણ સુરક્ષા અને ગ્રામીણ સમૃદ્ધિને પ્રોત્સાહન આપવામાં ડેરી સહકારી મંડળીઓની પરિવર્તનકારી ભૂમિકા પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો અને શ્વેત ક્રાંતિ ૨.૦ અંતર્ગત પૂર્વ અને મધ્ય ભારતમાં ડેરી ક્ષેત્રના વિસ્તરણની અપાર સંભાવનાઓને રેખાંકિત કરી હતી.

કાર્યશાળામાં એ વાત પર વિશેષ ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે ડેરી સહકારી મંડળીઓ મહિલાઓને સંગઠિત બજારો, નાણાકીય સેવાઓ, આજીવિકાની તકો અને નેતૃત્વની ભૂમિકાઓ સુધી પહોંચ પ્રદાન કરીને તેમને ઉદ્યોગસાહસિક બનવા માટે સક્ષમ બનાવી રહી છે. ચર્ચા દરમિયાન ધિરાણ, ટેકનોલોજી, સંગ્રહ માળખા (ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર) અને બજાર સંપર્કોના વિસ્તરણ માટે "સહકારી સંસ્થાઓ વચ્ચે સહકાર" ની જરૂરિયાત પર પણ ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો.

સહકાર મંત્રાલયે શ્વેત ક્રાંતિ ૨.૦ ની પ્રગતિની સમીક્ષા કરી અને આગામી પાંચ વર્ષમાં ૭૫,૦૦૦ નવી ડેરી સહકારી મંડળીઓની રચના અને ૪૬,૦૦૦ વર્તમાન મંડળીઓના સુદ્રઢીકરણના લક્ષ્યાંક પર ચર્ચા કરી. વિચાર-વિમર્શમાં ડેરી મૂલ્યવર્ધન (વેલ્યુ એડિશન), બાયોગેસ, જૈવિક ખાતર, વ્હે પ્રોટીન અને કાર્બન ક્રેડિટ જેવી પહેલો દ્વારા આવકની તકો વધારવા પર વિશેષ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું હતું.

કાર્યશાળામાં સહકારી ક્ષેત્રમાં ટકાઉપણા (સસ્ટેનેબિલિટી) અને વર્તુળાકાર અર્થતંત્ર (સર્ક્યુલર ઈકોનોમી) મોડેલના મહત્વને પણ રેખાંકિત કરવામાં આવ્યું હતું. કમ્પ્રેસ્ડ બાયોગેસ (CBG), ગોબરધન, જૈવ-ઉર્જા ઉત્પાદન અને જૈવિક ખાતરના નિર્માણ જેવી પહેલોને ગ્રામીણ આવક નિર્માણ, ઉર્જા સુરક્ષા અને પર્યાવરણીય ટકાઉપણાના મુખ્ય માધ્યમો તરીકે રજૂ કરવામાં આવી હતી.

છત્તીસગઢ સરકારના સહકાર વિભાગના સચિવ ડૉ. સી.આર. પ્રસન્નાએ ડેરી વિકાસ, બાયોગેસ પ્રોજેક્ટ્સ અને અનાજ સંગ્રહ માળખાના ક્ષેત્રમાં રાજ્ય દ્વારા કરવામાં આવી રહેલા પ્રયાસોની માહિતી આપી હતી. પ્રતિભાગીઓએ વિશ્વની સૌથી મોટી અનાજ સંગ્રહ યોજના, સહકારી વૈવિધ્યકરણની પહેલ, ભારતીય બીજ સહકારી સમિતિ લિમિટેડ (BBSSL), રાષ્ટ્રીય સહકારી નિકાસ લિમિટેડ (NCEL), રાષ્ટ્રીય સહકારી ઓર્ગેનિક્સ લિમિટેડ (NCOL) અને અન્ય મુખ્ય સહકારી કાર્યક્રમોની પ્રગતિની પણ સમીક્ષા કરી હતી.

કાર્યશાળાનું સમાપન બહેતર સંકલન, નિયમિત સમીક્ષા અને મિશન મોડમાં અમલીકરણના આહાન સાથે થયું, જેથી સહકાર આધારિત ગ્રામીણ વિકાસને વેગ આપી શકાય, ખેડૂતોની આજીવિકાને સશક્ત બનાવી શકાય અને આત્મનિર્ભર તથા સુદ્રઢ ગ્રામીણ અર્થતંત્રના વિઝનને સાકાર કરી શકાય.

ખાંડ ક્ષેત્રમાં સહકારી વૃદ્ધિ અને ગ્રામીણ ઔદ્યોગિક વિકાસને વેગ આપવા માટે 'સર્ક્યુલર ઇકોનોમી' મોડેલ

માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીના "સહકાર સે સમૃદ્ધિ" ના વિઝન અને માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહના નેતૃત્વમાં, સહકાર મંત્રાલય દેશભરમાં સહકારી ઇકોસિસ્ટમને (માળખાને) મજબૂત કરવા માટે નવીન અને ટકાઉ મોડેલોને પ્રોત્સાહન આપી રહ્યું છે.

આ પ્રયાસોના ભાગરૂપે, રાષ્ટ્રીય સહકારી વિકાસ નિગમ (NCDC) ની પુણે પ્રાદેશિક કચેરી દ્વારા વૈકુંઠ મહેતા નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કોઓપરેટિવ મેનેજમેન્ટ (VAMNICOM), પુણે ખાતે "મલ્ટી-સ્ટેટ કોઓપરેટિવ સોસાયટીની રચના દ્વારા ખાંડ ક્ષેત્રમાં સર્ક્યુલર ઇકોનોમી (વર્તુળાકાર અર્થતંત્ર) ને પ્રોત્સાહન આપવા" અંગેના એક કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ કાર્યક્રમની અધ્યક્ષતા સહકાર અને નાગરિક ઉડ્ડયન રાજ્ય મંત્રી શ્રી મુરલીધર મોહોળે કરી હતી.

આ કાર્યક્રમમાં ભારત સરકારના સહકાર મંત્રાલયના સંયુક્ત સચિવ શ્રી રમણ કુમાર, ઇન્ડિયન પોટાશ લિમિટેડના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી સંજીવ વેદપ્રકાશ વર્મા અને મહારાષ્ટ્ર તથા કર્ણાટકની આશરે ૩૧ સહકારી ખાંડ મિલોના વરિષ્ઠ પ્રતિનિધિઓએ હાજરી આપી હતી.

સભાને સંબોધતા શ્રી મુરલીધર મોહોળે સૂચિત મલ્ટી-સ્ટેટ કોઓપરેટિવ સોસાયટીના માળખા દ્વારા સહકારી ખાંડ ક્ષેત્રમાં સર્ક્યુલર ઇકોનોમી મોડેલને પ્રોત્સાહન આપવાના મહત્વ પર ભાર મૂક્યો હતો. તેમણે જણાવ્યું હતું કે આ પહેલ ખાંડની આડપેદાશોને (બાય-પ્રોડક્ટ્સને) ઉચ્ચ મૂલ્યની પેદાશોમાં રૂપાંતરિત કરવાની નવી તકો ઊભી કરશે, ગ્રીન એનર્જી અને બાયો-આધારિત રસાયણોના ઉપયોગને પ્રોત્સાહિત કરશે અને એક સંકલિત ગ્રામીણ ઔદ્યોગિક ઇકોસિસ્ટમને મજબૂત કરશે.

કાર્યક્રમ દરમિયાન, ઇન્ડિયન પોટાશ લિમિટેડે સૂચિત માળખું રજૂ કર્યું હતું અને ખાંડ ક્ષેત્રની આડપેદાશોના વધુ સારા ઉપયોગથી ઊભી થતી તકો પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો. આ ચર્ચામાં સહકારી ખાંડ મિલો માટે ટકાઉ અને મૂલ્યવર્ધિત વ્યાપારી તકો ઊભી કરવાની સાથે ક્ષેત્રના વર્તમાન પડકારોને ઉકેલવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું હતું.

આ પ્રસંગે બોલતા, શ્રી રમણ કુમારે નોંધ્યું હતું કે મહારાષ્ટ્ર તેની મજબૂત સહકારી પરંપરા સાથે, સર્ક્યુલર ઇકોનોમી મોડેલ અપનાવવામાં અગ્રણી ભૂમિકા ભજવવા માટે સક્ષમ સ્થિતિમાં છે. તેમણે સહકારી વિકાસ માટે નવીન અભિગમોને આગળ વધારવામાં રાષ્ટ્રીય સહકારી વિકાસ નિગમ અને સહભાગી હિતધારકોના પ્રયાસોની પ્રશંસા કરી હતી.

એક અરસપરસ (ઇન્ટરેક્ટિવ) ચર્ચા પણ યોજાઈ હતી, જે દરમિયાન સહકારી ખાંડ મિલોના પ્રતિનિધિઓએ તેમના મંતવ્યો રજૂ કર્યા હતા અને સૂચિત પહેલના વિવિધ પાસાઓ પર સ્પષ્ટતા માંગી હતી.

આ કાર્યક્રમ સહકારી ક્ષેત્રમાં સર્ક્યુલર ઇકોનોમીના સિદ્ધાંતોના વધતા મહત્વને રેખાંકિત કરે છે અને ખેડૂતો તથા સહકારી સંસ્થાઓ માટે ટકાઉપણું, સંસાધન કાર્યક્ષમતા, ગ્રામીણ ઔદ્યોગિકીકરણ અને લાંબા ગાળાની સમૃદ્ધિને પ્રોત્સાહન આપવામાં સહકારી-આધારિત નવીનતાની ક્ષમતાને ઉજાગર કરે છે.

રાષ્ટ્રીય સહકાર નીતિ- ૨૦૨૫ હેઠળ સહકારી ક્ષેત્રમાં સુધારાઓને નવી ગતિ મળી

રાષ્ટ્રીય સહકાર નીતિ- ૨૦૨૫ હેઠળ રાષ્ટ્રીય સ્તરની નીતિ અમલીકરણ અને દેખરેખ સમિતિની પ્રથમ બેઠક નવી દિલ્હીમાં સહકાર મંત્રાલયના સચિવ ડૉ. આશિષ કુમાર ભૂટાનીની અધ્યક્ષતામાં યોજાઈ હતી.

બેઠકમાં રાષ્ટ્રીય સહકાર નીતિ- ૨૦૨૫ ના અસરકારક અમલીકરણ માટે એક વિસ્તૃત રોડમેપ પર ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. તેમાં સંસ્થાકીય સુદ્રઢીકરણ, ડિજિટલ પરિવર્તન, ક્ષમતા નિર્માણ, સભ્યપદ વિસ્તરણ અને સહકાર આધારિત આર્થિક વિકાસ પર વિશેષ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું હતું. આ બેઠકમાં કેન્દ્રીય મંત્રાલયો, રાજ્ય સરકારો, સહકારી સંસ્થાઓ અને રાષ્ટ્રીય સહકારી મહાસંઘોના પ્રતિનિધિઓએ ભાગ લીધો હતો.

કાર્યક્રમને સંબોધતા ડૉ. આશિષ કુમાર ભૂટાનીએ જણાવ્યું હતું કે મજબૂત, પારદર્શક, ટેકનોલોજી-સક્ષમ અને વ્યાવસાયિક રીતે સંચાલિત સહકારી સંસ્થાઓ ગ્રામીણ અર્થતંત્રને સશક્ત બનાવવામાં અને વિકસિત ભારત ૨૦૪૭ ના લક્ષ્યાંકને પ્રાપ્ત કરવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવશે.

સમિતિએ નીતિના ૬ વ્યૂહાત્મક સ્તંભોની સમીક્ષા કરી, જેમાં સહકારી સંસ્થાઓના પાયાને મજબૂત કરવો, તેમની સ્પર્ધાત્મકતા વધારવી, સર્વસમાવેશકતાનું વિસ્તરણ કરવું, ઉભરતા ક્ષેત્રોમાં સહકારી સંસ્થાઓને પ્રોત્સાહિત કરવી અને યુવાઓની ભાગીદારી વધારવાનો સમાવેશ થાય છે.

બેઠકમાં પ્રાથમિક કૃષિ ધિરાણ મંડળીઓ (PACS) ને બહુહેતુક સેવા કેન્દ્રો તરીકે વિકસાવવા, ડેરી અને મત્સ્ય સહકારી મંડળીઓનું વિસ્તરણ, આદર્શ સહકારી ગામોનો વિકાસ, તમામ પંચાયતો સુધી સહકારી પહોંચ સુનિશ્ચિત કરવી અને ડિજિટલ તથા ડેટા-આધારિત વ્યવસ્થાપન પ્રણાલીઓ અપનાવવા જેવી મુખ્ય પહેલો પર ચર્ચા કરવામાં આવી હતી.

બેઠકમાં રાષ્ટ્રીય સહકારી ડેટાબેઝ, PACS નું કમ્પ્યુટરાઇઝેશન, ત્રિભુવન સહકારી યુનિવર્સિટી તથા નેશનલ કોઓપરેટિવ એક્સપોર્ટ લિમિટેડ (NCEL), નેશનલ કોઓપરેટિવ ઓર્ગેનિક્સ લિમિટેડ (NCOL) અને ભારતીય બીજ સહકારી સમિતિ લિમિટેડ (BBSSL) જેવી રાષ્ટ્રીય સહકારી સંસ્થાઓની પ્રગતિની પણ સમીક્ષા કરવામાં આવી હતી.

સમિતિએ પુનરોચ્ચાર કર્યો કે રાષ્ટ્રીય સહકાર નીતિ-૨૦૨૫ નું સફળ અમલીકરણ કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્ય સરકારો અને સહકારી સંસ્થાઓના સંકલિત પ્રયાસોથી જ શક્ય બનશે. આનાથી "સહકારથી સમૃદ્ધિ" ના વિઝન અનુરૂપ એક મજબૂત, વધુ સર્વસમાવેશક અને ભવિષ્ય માટે સજ્જ સહકારી ક્ષેત્રનું નિર્માણ કરી શકાશે.

BIOPSF ૨૦૨૬ એ ટકાઉ કૃષિ અને ભારતની ઉભરતી જૈવ-અર્થવ્યવસ્થા પરના સંવાદને નવી મજબૂતી પ્રદાન કરી

રસાયણ અને ખાતર મંત્રાલયના રસાયણ અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગ હેઠળની સ્વાયત્ત સંસ્થા, ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઑફ પેસ્ટિસાઇડ ફોર્મ્યુલેશન ટેક્નોલોજી (IPFT), ગુરુગ્રામ દ્વારા તેના ૩૯મા સ્થાપના દિવસની ઉજવણી નિમિત્તે નવી દિલ્હી સ્થિત નેશનલ એગ્રીકલ્ચરલ સાયન્સ કોમ્પ્લેક્સ (NASC) ખાતે બે દિવસીય પરિસંવાદ-સહ-કાર્યશાળા 'BioPSF ૨૦૨૬: NextGen Bio-Inputs - Bio-based Pesticides, Stimulants and Fertilizers' નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

આ મહત્વપૂર્ણ કાર્યક્રમમાં નીતિ-ઘડવૈયાઓ, વૈજ્ઞાનિકો, ઉદ્યોગના પ્રતિનિધિઓ, નિયમનકારી અધિકારીઓ, શિક્ષણવિદો, સાહસિકો, સ્ટાર્ટઅપ્સ, સંશોધકો અને વિદ્યાર્થીઓએ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો હતો. કાર્યક્રમનો ઉદ્દેશ્ય જૈવ-આધારિત કૃષિ ઇનપુટ્સ (Bio-inputs) ક્ષેત્રે નવીનતમ પ્રગતિ, પડકારો અને શક્યતાઓ પર ચર્ચા કરવાનો અને ટકાઉ કૃષિને પ્રોત્સાહન આપવા માટે સહયોગી પ્રયાસોને મજબૂત બનાવવાનો હતો.

આ કાર્યક્રમનું ઉદ્ઘાટન મુખ્ય અતિથિ ડૉ. જી. વેંકટેશ, સંયુક્ત સચિવ (પેટ્રોકેમિકલ્સ), રસાયણ અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગ, ભારત સરકાર દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું. તેમના ઉદ્ઘાટન પ્રવચનમાં, તેમણે કૃષિ ક્ષેત્રમાં નેક્સ્ટ જનરેશન જૈવ-આધારિત ઇનપુટ્સની જરૂરિયાત પર ભાર મૂકતા કહ્યું કે આ તકનીકો જમીનના સ્વાસ્થ્યને સુધારવા, પર્યાવરણીય અસરોને ઘટાડવા અને કૃષિ ઉત્પાદનની સ્થિરતા સુનિશ્ચિત કરવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવશે. તેમણે એમ પણ જણાવ્યું હતું કે જૈવ-આધારિત નવીનતાઓ 'આત્મનિર્ભર ભારત' અને ભારતની ઉભરતી બાયો-ઇકોનોમીને નવી ગતિ પ્રદાન કરશે.

સ્વાગત પ્રવચનમાં, IPFT ના નિયામક ડૉ. એમ.કે.આર. મુદિયમે જૈવ-આધારિત કીટનાશકો, બાયોસ્ટિમ્યુલન્ટ્સ અને જૈવિક ખાતરોના મહત્વ પર પ્રકાશ પાડતાં જણાવ્યું હતું કે આ તકનીકો જંતુનાશક પ્રતિકાર, આબોહવા પરિવર્તન અને જમીનના ધોવાણ જેવા પડકારોને ઉકેલવામાં અસરકારક સાબિત થઈ શકે છે. તેમણે શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ, ઉદ્યોગ જગત અને નિયમનકારી એજન્સીઓ વચ્ચે મજબૂત સહયોગની જરૂરિયાત પર પણ ભાર મૂક્યો હતો, જેથી સંશોધન, નવીનતા અને વ્યાપારીકરણની પ્રક્રિયાને વેગ આપી શકાય.

ઉદ્ઘાટન સત્ર દરમિયાન, મહાનુભાવો દ્વારા 'BioPSF ૨૦૨૬ એબ્સ્ટ્રેક્ટ બુક (Abstract Book)' નું વિમોચન કરવામાં આવ્યું હતું અને હિન્દી પ્રકાશન 'કૃષિ રસાયણ દિગ્દર્શિકા' લોન્ચ કરવામાં આવી હતી. આ જ અવસરે ASTRA દિલ્હી-NCR ચેપ્ટરની પણ ઔપચારિક શરૂઆત કરવામાં આવી હતી.

કાર્યક્રમ દરમિયાન, સંશોધન, નવીનતા, ટેક્નોલોજી વિકાસ અને ક્ષમતા નિર્માણના ક્ષેત્રમાં સહયોગને મજબૂત કરવાના ઉદ્દેશ્યથી IPFT અને વિવિધ અગ્રણી સંસ્થાઓ વચ્ચે અનેક સમજૂતી કરારો (MoUs) ની આપ-લે પણ કરવામાં આવી હતી.

આ વર્ષે BioPSF ૨૦૨૬ ની થીમ "પાક સંરક્ષણ, પોષણ અને જમીનના સ્વાસ્થ્ય માટે સ્માર્ટ અને ટકાઉ વ્યૂહરચનાઓ" રાખવામાં આવી હતી. પરિસંવાદમાં જૈવ-આધારિત કૃષિ ઇનપુટ્સના વિકાસ, નિયમન, વ્યાપારીકરણ અને વ્યાપક ઉપયોગને પ્રોત્સાહિત કરવા પર વિશેષ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું હતું.

વૈજ્ઞાનિક કાર્યક્રમ અંતર્ગત પ્લેનરી લેક્ચર્સ, ટેકનિકલ સત્રો, ઉદ્યોગ-શૈક્ષણિક સંવાદ, મૌખિક પ્રસ્તુતિઓ અને પોસ્ટર પ્રસ્તુતિઓનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. કાર્યક્રમમાં કુલ ૨૩ આમંત્રિત વ્યાખ્યાનો અને ૮૦ મૌખિક તેમજ પોસ્ટર પ્રસ્તુતિઓ સામેલ છે, જેમાં સૂક્ષ્મજીવ-આધારિત જૈવ-ઇનપુટ્સ, નેનો-બાયોપેસ્ટિસાઇડ્સ, R N A - આધારિત તકનીકો, ફોર્મ્યુલેશન એન્જિનિયરિંગ, બાયોસ્ટિમ્યુલન્ટ્સ, સુરક્ષા મૂલ્યાંકન અને નિયમનકારી માળખા જેવા મહત્વપૂર્ણ વિષયો પર ચર્ચા કરવામાં આવી હતી.

પરિસંવાદનું સમાપન ૨ જૂન ૨૦૨૬ ના રોજ આયોજિત સમાપન સત્ર સાથે થયું, જેમાં ઉત્કૃષ્ટ મૌખિક અને પોસ્ટર પ્રસ્તુતિઓ માટે પુરસ્કારો એનાયત કરવામાં આવ્યા. આ સાથે જ ઉદ્યોગ જગત સાથે સંવાદ, વિચાર-વિમર્શ અને ભારતની જૈવ-ઇનપુટ ઇકોસિસ્ટમને સુદૃઢ બનાવવા તથા ટકાઉ કૃષિ તકનીકોને પ્રોત્સાહન આપવા સંબંધિત મહત્વપૂર્ણ ભલામણો પણ રજૂ કરવામાં આવી.

આ આયોજનને કૃષિ ક્ષેત્રમાં નવીનતા, વૈજ્ઞાનિક સહયોગ અને પર્યાવરણ-અનુકૂળ તકનીકોને પ્રોત્સાહન આપવાની દિશામાં એક મહત્વપૂર્ણ પહેલ તરીકે જોવામાં આવી રહ્યું છે, જે ભારતની ટકાઉ અને આત્મનિર્ભર કૃષિ વ્યવસ્થાના નિર્માણમાં સાર્થક યોગદાન આપશે.

કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ મંત્રાલયના સમાચાર

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તેમજ ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે પૂર્વ ભારતના કૃષિ વિકાસ માટેનો રોડમેપ રજૂ કર્યો.

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તેમજ ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી, શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે ઓડિશાના ભુવનેશ્વરમાં યોજાયેલી 'ઇસ્ટર્ન રિજનલ ખરીફ એગ્રીકલ્ચર ઝોનલ કોન્ફરન્સ' (પૂર્વીય પ્રાદેશિક ખરીફ કૃષિ ઝોનલ પરિષદ) દરમિયાન મીડિયાને સંબોધિત કર્યા હતા. આ પરિષદમાં પૂર્વીય ભારતમાં કૃષિ ક્ષેત્રને મજબૂત કરવા અને ખેડૂતોની આજીવિકા વધારવાની વ્યૂહરચનાઓ પર ચર્ચા કરવા માટે ઓડિશા, બિહાર, ઝારખંડ, છત્તીસગઢ અને પશ્ચિમ બંગાળના પ્રતિનિધિઓએ ભાગ લીધો હતો.

આ પ્રસંગે બોલતા, માનનીય કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે જણાવ્યું હતું કે પૂર્વીય ભારતમાં કૃષિ વિકાસને વેગ આપવા માટે સહભાગી રાજ્યોની સલાહ અને પરામર્શથી એક પ્રદેશ-વિશિષ્ટ કૃષિ રોડમેપ તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે આ પ્રદેશમાં દેશની ખાધ સુરક્ષા, પોષણ સુરક્ષા અને ખેડૂતોની સમૃદ્ધિમાં નોંધપાત્ર યોગદાન આપવાની અપાર સંભાવનાઓ છે.

માનનીય મંત્રીએ કૃષિ ઉત્પાદકતા વધારવા, ખેતીનો ખર્ચ ઘટાડવા, વળતરદાયક ભાવો સુનિશ્ચિત કરવા અને પાક વૈવિધ્યકરણને પ્રોત્સાહન આપવા પર સરકારના વિશેષ ધ્યાનને રેખાંકિત કર્યું હતું. આ ક્ષેત્રોમાં આત્મનિર્ભરતા પ્રાપ્ત કરવા માટે કઠોળ અને તેલીબિયાંના ઉત્પાદનને પ્રોત્સાહન આપવા પર વિશેષ ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો.

શ્રી ચૌહાણે નાના અને સીમાંત ખેડૂતો માટે સંકલિત ખેતીના મહત્વ પર ભાર મૂકતા નોંધ્યું હતું કે પાકની ખેતીની સાથે બાગાયત, પશુપાલન, મત્સ્યપાલન, મધમાખી ઉછેર અને કૃષિ-વનીકરણ (એગ્રો-ફોરેસ્ટ્રી)ને જોડવાથી આવકની બહુવિધ તકો ઊભી થઈ શકે છે અને ખેતીની આવકમાં સુધારો થઈ શકે છે.

માનનીય કેન્દ્રીય મંત્રીએ જાહેરાત કરી હતી કે ખાતરના સંતુલિત ઉપયોગ, જમીનના સ્વાસ્થ્ય વિશે જાગૃતિ અને વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિએ પોષક તત્વોના વ્યવસ્થાપનને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ૧ થી ૧૫ જૂન ૨૦૨૬ દરમિયાન રાષ્ટ્રવ્યાપી "ખેત બચાવો અભિયાન" ચલાવવામાં આવ્યું હતું. તેમણે 'ફાર્મર આઈડી' (Farmer ID) પહેલના મહત્વ પર પણ પ્રકાશ પાડ્યો હતો, જે યુનિફાઇડ ડિજિટલ પ્લેટફોર્મ દ્વારા કૃષિ ધિરાણ, ડીબીટી (DBT) લાભો, સરકારી યોજનાઓ અને ખાતર વિતરણની પ્રક્રિયાને સરળ અને સુલભ બનાવવા માટે રજૂ કરવામાં આવી હતી.શ્રી ચૌહાણે ડાંગરના પાકની કાપણી પછી ખાલી પડેલા ખેતરોમાં કઠોળ અને તેલીબિયાંની ખેતીની સંભાવના પર વધુ ભાર મૂક્યો હતો અને માહિતી આપી હતી કે પીએમ-આશા (PM-AASHA) યોજના હેઠળ ખેડૂતોને ગુણવત્તાયુક્ત બિયારણ, નિદર્શન, પ્રોત્સાહનો અને ખરીદી સહાય દ્વારા ટેકો પૂરો પાડવામાં આવી રહ્યો છે. તેમણે મૂલ્યવર્ધન (વેલ્યુ એડિશન) અને ગ્રામીણ ઉદ્યોગસાહસિકતાને મજબૂત કરવા માટે દાળ મિલ અને ઓઇલ મિલ (તેલની મિલ) સ્થાપવા માટે સરકાર દ્વારા અપાતા ટેકાની પણ જાહેરાત કરી.

માનનીય મંત્રીએ સૂચિત નવા જંતુનાશક અને બિયારણ કાયદા દ્વારા નકલી જંતુનાશકો, હલકી ગુણવત્તાવાળા બિયારણો અને નબળી ગુણવત્તાવાળા કૃષિ ઇનપુટ્સ સામે કડક કાર્યવાહીની જરૂરિયાત પર ભાર મૂક્યો હતો. તેમણે બાગાયત ક્ષેત્રમાં રહેલી તકો અને લણણી પછીના નુકસાનને ઘટાડવા તેમજ ખેડૂતોની આવક વધારવા માટે કોલ્ડ સ્ટોરેજ અને કોલ્ડ-ચેન ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરના વિસ્તરણના મહત્વ વિશે પણ વાત કરી હતી.

ખેડૂતોના કલ્યાણ માટે સરકારની પ્રતિબદ્ધતાને પુનરાવર્તિત કરતા, શ્રી ચૌહાણે જણાવ્યું હતું કે ઉત્પાદકતામાં સુધારો કરવો, જમીનના સ્વાસ્થ્યનું રક્ષણ કરવું, પાક વૈવિધ્યકરણને પ્રોત્સાહન આપવું અને ખેડૂતો સુધી આધુનિક કૃષિ તકનીકોનું અસરકારક હસ્તાંતરણ સુનિશ્ચિત કરવું એ સરકારની મુખ્ય પ્રાથમિકતાઓ છે. પૂર્વીય ભારતના સમૃદ્ધ અને મજબૂત કૃષિ ભવિષ્ય માટે સાથે મળીને કામ કરવાની કેન્દ્ર અને સહભાગી રાજ્યોની સહિયારી પ્રતિબદ્ધતા સાથે આ પરિષદનું સમાપન થયું.

'રિફોર્મ, પરફોર્મ, ટ્રાન્સફોર્મ અને ઇન્ફોર્મ': કૃષિ પ્રશાસનને વધુ અસરકારક અને પરિણામલક્ષી બનાવવાની નવી પહેલ.

માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદી દ્વારા કેન્દ્રીય મંત્રી પરિષદની બેઠકમાં સુશાસન સાથે જોડાયેલા મુખ્ય વિષયો પર માર્ગદર્શન આપ્યાના ૧ (એક) દિવસ બાદ, કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તેમજ ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે બંને મંત્રાલયોના વરિષ્ઠ અધિકારીઓ સાથે એક ઉચ્ચસ્તરીય સમીક્ષા બેઠક યોજી હતી. આ બેઠકનો ઉદ્દેશ ખેડૂતો, ગ્રામીણ સમુદાયો અને ગરીબો સુધી સરકારી સેવાઓની અસરકારક પહોંચ સુનિશ્ચિત કરવાનો અને વહીવટી સુધારાઓને વેગ આપવાનો હતો.

બેઠક દરમિયાન શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે જણાવ્યું હતું કે સુશાસન માત્ર સરકારી ફાઇલો સુધી સીમિત ન રહેવું જોઈએ, પરંતુ તેનો પ્રભાવ સામાન્ય નાગરિકોના જીવનમાં સ્પષ્ટપણે દેખાવો જોઈએ. તેમણે અધિકારીઓને નિર્દેશ આપ્યો કે લાભાર્થીઓને સરકારી યોજનાઓ અને ફરિયાદ નિવારણ સેવાઓનો લાભ કોઈપણ બિનજરૂરી વિલંબ અને પ્રક્રિયાગત અવરોધો વિના મળે તે માટે સમયબદ્ધ અને પરિણામલક્ષી વ્યવસ્થા વિકસાવવામાં આવે.

ફરિયાદ નિવારણને સર્વોચ્ચ પ્રાથમિકતા ગણાવતા મંત્રીએ કૃષિ, ગ્રામીણ વિકાસ, ભૂમિ સંસાધન અને ભારતીય કૃષિ સંશોધન પરિષદ (I C A R) સંબંધિત વિભાગોને જવાબદેહી અને સંવેદનશીલતા વધારવા નિર્દેશ આપ્યા. જાહેર ફરિયાદો, નાગરિકોની રજૂઆતો અને અન્ય ફરિયાદોની દૈનિક સમીક્ષા માટે સમર્પિત ટીમોની રચના કરવામાં આવશે, જ્યારે માસિક સમીક્ષા દ્વારા એ સુનિશ્ચિત કરવામાં આવશે કે લાભાર્થીઓને ખરેખર રાહત અને યોજનાઓનો લાભ મળ્યો છે કે નહીં.

કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે ખેડૂતો અને નાગરિકોને મુશ્કેલીમાં મૂકતા નિયમો અને પ્રક્રિયાઓને સરળ બનાવવા પર પણ ભાર મૂક્યો હતો. તેમણે અધિકારીઓને જૂના નિયમો, નીતિગત અવરોધો અને જટિલ વહીવટી પ્રક્રિયાઓને ઓળખીને ૧ સપ્તાહની અંદર સુધારા અંગેના સૂચનો રજૂ કરવા નિર્દેશ આપ્યો. તેમણે પુનરાવર્તન કર્યું કે સરકારી યોજનાઓ સરળ, પારદર્શક અને ખેડૂતલક્ષી હોવી જોઈએ.

સુશાસનમાં ટેક્નોલોજીની ભૂમિકા પર પ્રકાશ પાડતા મંત્રીએ આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ (AI), ડિજિટલ પ્લેટફોર્મ, ડેટા એકીકરણ અને ટેક્નોલોજી આધારિત દેખરેખ પ્રણાલીના ઉપયોગને વધુ મજબૂત કરવાની જરૂરિયાત પર ભાર મૂક્યો. તેમણે કહ્યું કે ડિજિટલ સુશાસનથી પારદર્શિતા, કાર્યક્ષમતા અને સેવા વિતરણમાં નોંધપાત્ર સુધારો શક્ય છે, તેમજ વિવિધ સંસ્થાઓ વચ્ચે બહેતર સંકલન પણ સુનિશ્ચિત કરી શકાય છે.

બેઠકમાં વહીવટી કાર્ય સંસ્કૃતિમાં સુધારો, અદાલતોમાં પડતર કેસો માટે બહેતર કાનૂની તૈયારી અને સરકારી ડ્રાફ્ટિંગ અને નિર્ણય પ્રક્રિયાની ગુણવત્તા વધારવા પર પણ ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે કહ્યું કે સુધારાઓ માત્ર ઉચ્ચ સ્તર સુધી સીમિત ન રહેવા જોઈએ, પરંતુ તેને જમીની સ્તર સુધી અસરકારક રીતે લાગુ કરવા જોઈએ, જેથી શાસનના પરિણામો વધુ ઝડપી અને પ્રભાવશાળી બની શકે.

મંત્રીએ રાજ્યો સાથે બહેતર સંકલન, કૃષિ અને સંલગ્ન ક્ષેત્રોના સર્વગ્રાહી વિકાસ અને 'વિકસિત ભારત'ના લક્ષ્યને અનુરૂપ વિઝન ૨૦૪૭ ની કાર્ય યોજનાઓ તૈયાર કરવાની જરૂરિયાત પર પણ ભાર મૂક્યો. તેમણે ખેડૂત સંપર્ક કાર્યક્રમો, સોશિયલ મીડિયા, ડિજિટલ સામગ્રી અને લાભાર્થીઓની સફળતાની વાર્તાઓ દ્વારા સરકારી યોજનાઓના વ્યાપક પ્રચારનું આહાન કર્યું.

બેઠકના સમાપન પર કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે પ્રધાનમંત્રીના "રિફોર્મ, પરફોર્મ, ટ્રાન્સફોર્મ અને ઇન્ફોર્મ" (સુધારો, પ્રદર્શન, પરિવર્તન અને માહિતી) ના વિઝન પ્રત્યે મંત્રાલયની પ્રતિબદ્ધતાને દોહરાવી. તેમણે કહ્યું કે દરેક વિભાગે જવાબદાર, પારદર્શક અને પરિણામલક્ષી કાર્ય સંસ્કૃતિ અપનાવવી પડશે, જેથી શાસનનો લાભ સમાજના છેવાડાના વ્યક્તિ સુધી, ખાસ કરીને ખેડૂતો અને ગ્રામીણ નાગરિકો સુધી, અસરકારક રીતે પહોંચી શકે.

KRIBHCO
Cooperative and beyond...

રાષ્ટ્રીય ખરીફ પરિષદ ૨૦૨૬ એ ભારતીય કૃષિ માટે નવી દિશા નિર્ધારિત કરી

ભારતીય કૃષિ માટે એક ઐતિહાસિક પ્રથમ ઘટનામાં, નવી દિલ્હીના પ્રતિષ્ઠિત પુસા (PUSA) કેમ્પસ ખાતે આયોજિત બે દિવસીય રાષ્ટ્રીય ખરીફ પરિષદ ૨૦૨૬ દરમિયાન ૨૨ રાજ્યોના કૃષિ મંત્રીઓ એક સમાન મંચ પર એકસાથે આવ્યા હતા. એક નિયમિત સમીક્ષા બેઠક કરતાં વિશેષ, આ પરિષદ ભારતીય કૃષિને મજબૂત કરવા અને દેશભરના ખેડૂતોના જીવનધોરણમાં સુધારો કરવાના ઉદ્દેશ્યથી સહયોગ અને કાર્ય માટેના એક રાષ્ટ્રીય મંચ તરીકે ઉભરી આવી.

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તેમજ ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણની અધ્યક્ષતામાં યોજાયેલી આ પરિષદમાં ખરીફની તૈયારીઓ, કઠોળ અને તેલીબિયાંમાં આત્મનિર્ભરતા, ખાતરનો સંતુલિત ઉપયોગ, આબોહવા-અનુકૂળ ખેતી, ડિજિટલ કૃષિ અને પ્રાકૃતિક ખેતીને પ્રોત્સાહન આપવા પર વિચાર-વિમર્શ કરવા માટે કૃષિ મંત્રીઓ, વરિષ્ઠ અધિકારીઓ, વૈજ્ઞાનિકો, નીતિ નિર્માતાઓ અને મુખ્ય કૃષિ સંસ્થાઓના પ્રતિનિધિઓને એકસાથે લાવવામાં આવ્યા.

આ પરિષદના સૌથી નોંધપાત્ર પરિણામોમાંનું એક એ હતું કે રાજ્યના કૃષિ મંત્રીઓએ તેમના પોતાના ખેતરોમાં વ્યક્તિગત રીતે પ્રાકૃતિક ખેતી પદ્ધતિઓ અપનાવવાની પ્રતિબદ્ધતા દર્શાવી હતી. માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણની અપીલનો પ્રતિસાદ આપતા, મંત્રીઓએ ઉત્તમ ઉદાહરણ પૂરું પાડવા અને ખેડૂતોને ટકાઉ કૃષિ પદ્ધતિઓ અપનાવવા પ્રોત્સાહિત કરવા માટે સંમતિ દર્શાવી હતી.

આ પરિષદમાં કૃષિને જમીનનું સ્વાસ્થ્ય, પર્યાવરણીય ટકાઉપણું, પોષણ સુરક્ષા અને ખેડૂતોની સમૃદ્ધિ સાથે જોડાયેલી એક રાષ્ટ્રીય જવાબદારી તરીકે જોવાની ભારત સરકારની દૂરંદેશીને પુનઃ સમર્થન આપવામાં આવ્યું. સહભાગીઓએ બિયારણની ઉપલબ્ધતા, ખાતર વ્યવસ્થાપન, પાક આયોજન, જળ સંરક્ષણ અને કુદરતી સંસાધનોની જાળવણીની સાથે સાથે ઉત્પાદકતા વધારવાની વ્યૂહરચનાઓ પર વિસ્તૃત ચર્ચા કરી હતી.

પરિષદનું એક મુખ્ય ધ્યાન સૂચિત 'ખેત બચાવો અભિયાન' પર હતું, જેની ખાતરના સંતુલિત ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપવા અને જમીનના સ્વાસ્થ્યના રક્ષણ માટે એક રાષ્ટ્રવ્યાપી ચળવળ તરીકે કલ્પના કરવામાં આવી છે. માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે તેનો ધ્યેય રાસાયણિક ખાતરોને સંપૂર્ણપણે નાબૂદ કરવાનો નથી પરંતુ જાગૃતિ અને સંકલિત પગલાં દ્વારા તેમના વૈજ્ઞાનિક અને સંતુલિત ઉપયોગને પ્રોત્સાહિત કરવાનો છે.

આ પરિષદમાં ભારતની નોંધપાત્ર કૃષિ સિદ્ધિઓ પર પણ પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો હતો. દેશે ૨૦૨૫-૨૬ દરમિયાન ૩૭૬ મિલિયન ટનથી વધુનું અંદાજિત અનાજ ઉત્પાદન નોંધાવ્યું છે, જ્યારે ભારત ચીનને પાછળ છોડીને વિશ્વનો સૌથી મોટો ચોખા ઉત્પાદક દેશ બની ગયો છે. ઘઉં, મકાઈ, તેલીબિયાં, મગફળી અને રેપસીડ-સરસવ (રાયડો) માં પણ વિક્રમી ઉત્પાદન હાંસલ કરવામાં આવ્યું છે.

કઠોળ અને તેલીબિયાં ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભરતા એ એક મુખ્ય પ્રાથમિકતા રહી, જેમાં બિયારણની ગુણવત્તા સુધારવા, પ્રોસેસિંગ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરને મજબૂત કરવા અને ઉત્પાદકતા વધારવા પર ચર્ચાઓ કેન્દ્રિત કરવામાં આવી. સહભાગીઓએ બાગાયત, ડિજિટલ કૃષિ, 'ફાર્મર આઈડી' (ખેડૂત ઓળખપત્ર), કૃષિ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને ફાર્મર પ્રોડ્યુસર ઓર્ગેનાઈઝેશન (FPOs) ને લગતી પહેલોની પણ સમીક્ષા કરી હતી.

પરિષદના સમાપન પર, માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે ચર્ચાઓને પાયાના સ્તરે વાસ્તવિક કામગીરીમાં પરિવર્તિત કરવા માટે એક સામૂહિક પ્રતિજ્ઞા લેવડાવી હતી. વ્યાપકપણે એક સીમાચિહ્નરૂપ ઘટના તરીકે ગણવામાં આવતી, રાષ્ટ્રીય ખરીફ પરિષદ ૨૦૨૬ એ ભારત માટે વધુ સંકલિત, ટકાઉ અને ખેડૂતલક્ષી કૃષિ ભવિષ્યનો પાયો નાખ્યો છે.

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તેમજ ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે 'ખેત બચાવો અભિયાન'માં જનભાગીદારી વધારવાનું આહાન કર્યું.

ભારત સરકારે ૧ જૂન ૨૦૨૬ થી દેશવ્યાપી 'ખેત બચાવો અભિયાન' શરૂ કર્યું. આ અભિયાનનો ઉદ્દેશ જમીનના સ્વાસ્થ્યનું રક્ષણ, ટકાઉ કૃષિ પદ્ધતિઓને પ્રોત્સાહન આપવું અને ભારતીય કૃષિની દીર્ઘકાલીન સમૃદ્ધિ સુનિશ્ચિત કરવાનો છે. ૧ મહિના સુધી ચાલનારું આ અભિયાન મધ્ય પ્રદેશના રાયસેન જિલ્લાના રામસિયા ગામથી શરૂ થશે અને 30 જૂન સુધી દેશભરમાં ચલાવવામાં આવશે.

અભિયાનના પ્રારંભ પૂર્વે, માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તેમજ ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્રો (KVK), ભારતીય કૃષિ અનુસંધાન પરિષદ (ICAR) ની સંસ્થાઓ, કૃષિ યુનિવર્સિટીઓ, રાજ્યના કૃષિ વિભાગો અને વરિષ્ઠ અધિકારીઓ સાથે વર્ચ્યુઅલ અને ઉચ્ચસ્તરીય સમીક્ષા બેઠકો યોજીને અભિયાનના અસરકારક અમલીકરણની તૈયારીઓની સમીક્ષા કરી.

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે આ પહેલને એક સામાન્ય સરકારી કાર્યક્રમ નહીં, પરંતુ એક રાષ્ટ્રીય મિશન ગણાવ્યું. તેમણે કહ્યું કે કૃષિ ભૂમિનું રક્ષણ કરવું દેશની કૃષિ, ખાદ્ય સુરક્ષા અને આવનારી પેઢીઓના ભવિષ્યની સુરક્ષા માટે અત્યંત આવશ્યક છે. તેમણે જમીનના સ્વાસ્થ્યમાં ઘટાડો, રાસાયણિક ખાતરોનો વધુ પડતો ઉપયોગ, આબોહવા પરિવર્તન અને વધતા તાપમાન જેવા પડકારોને ગંભીર ગણાવતા, તેના પ્રત્યે તાત્કાલિક જનજાગૃતિ અને સામૂહિક પ્રયાસોની જરૂરિયાત પર ભાર મૂક્યો.

આ અભિયાન હેઠળ ખાતરોનો સંતુલિત અને વૈજ્ઞાનિક ઉપયોગ, જમીન પરીક્ષણ, સોઇલ હેલ્થ કાર્ડ, પ્રાકૃતિક ખેતી, જળ સંરક્ષણ, લીલો પડવાશ (લીલું ખાતર), પાક વૈવિધ્યકરણ અને આબોહવા-અનુકૂળ કૃષિ પદ્ધતિઓને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવશે. ખેડૂતોને નકલી ખાતરો, બિયારણો અને જંતુનાશકોની ઓળખ વિશે પણ જાગૃત કરવામાં આવશે, જેથી તેમની ઉત્પાદકતા અને રોકાણની સુરક્ષા સુનિશ્ચિત થઈ શકે.

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે જણાવ્યું હતું કે આ અભિયાન માત્ર જાગૃતિ સુધી સીમિત ન રહેવું જોઈએ, પરંતુ ખેડૂતોને ખેતરના સ્તરે વ્યાવહારિક માર્ગદર્શન પણ પૂરું પાડવું જોઈએ. ખેડૂતોને સ્થાનિક હવામાન, જમીનની પ્રકૃતિ, પાણીની ઉપલબ્ધતા અને બજારની સંભાવનાઓના આધારે પ્રદેશ-વિશિષ્ટ સલાહ આપવામાં આવશે. સાથે જ, વૈજ્ઞાનિક પુરાવાઓ અને ખેતર નિદર્શનો દ્વારા ખેડૂતોનો વિશ્વાસ વધારવામાં આવશે અને તેમને ટકાઉ કૃષિ પદ્ધતિઓ અપનાવવા માટે પ્રેરિત કરવામાં આવશે.

અભિયાનના વ્યાપક અમલીકરણ માટે દેશભરમાં વૈજ્ઞાનિકો, કૃષિ નિષ્ણાતો, KVK કર્મચારીઓ, ICAR ના પ્રતિનિધિઓ અને કૃષિ વિભાગના અધિકારીઓને સામેલ કરતી ૧,૬૦૦ થી વધુ ટીમોની રચના કરવામાં આવી છે. એવા જિલ્લાઓ પર વિશેષ ધ્યાન આપવામાં આવશે જ્યાં ખાતરના વધુ પડતા ઉપયોગની સમસ્યા વધુ છે. આ ટીમો અભિયાનના સમયગાળા દરમિયાન ગ્રામ્ય સ્તરના જાગૃતિ કાર્યક્રમો, પ્રદર્શનો અને ખેડૂત સંવાદનું આયોજન કરશે.

આ અભિયાનના માધ્યમથી ખેડૂતોને પીએમ-કિસાન, કિસાન ક્રેડિટ કાર્ડ, પાક વીમા યોજના, સોઇલ હેલ્થ કાર્ડ કાર્યક્રમ, કઠોળ અને તેલીબિયાં મિશન, કૃષિ યાંત્રીકરણ યોજનાઓ અને અન્ય ખેડૂત કલ્યાણ કાર્યક્રમોનો લાભ પણ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવશે. પંચાયતો, રાજ્ય સરકારો, કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્રો, ICAR સંસ્થાઓ અને સ્થાનિક હિતધારકો મળીને અભિયાનની પહોંચ અને પ્રભાવને મહત્તમ બનાવવાનો પ્રયાસ કરશે.

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે દેશભરના મુખ્યમંત્રીઓ, કેન્દ્રીય મંત્રીઓ, સાંસદો, ધારાસભ્યો અને અન્ય જનપ્રતિનિધિઓને આ અભિયાનમાં સક્રિય ભાગીદારીની અપીલ કરતા તેને જન આંદોલનનું રૂપ આપવાનું આહાન કર્યું. તેમણે કહ્યું કે અભિયાનની સફળતા અને ટકાઉ કૃષિ પદ્ધતિઓ પ્રત્યે દીર્ઘકાલીન જાગૃતિ સુનિશ્ચિત કરવા માટે જનભાગીદારી અત્યંત આવશ્યક છે.

અભિયાન પ્રત્યે પોતાની પ્રતિબદ્ધતાનો પુનરોચ્ચાર કરતા મંત્રીએ જાહેરાત કરી કે તેઓ સ્વયં વિવિધ રાજ્યોના ગામડાઓની મુલાકાત લેશે અને ખેડૂતો સાથે સીધો સંવાદ કરીને તેમની સમસ્યાઓ સમજશે અને તેમને શ્રેષ્ઠ કૃષિ પદ્ધતિઓ વિશે જાણકારી આપશે. તેમણે તમામ હિતધારકોને સમર્પણ અને ઈમાનદારી સાથે અભિયાનમાં ભાગ લેવાનો આગ્રહ કરતા કહ્યું કે ધરતી માતાની રક્ષા અને કૃષિ સંસાધનોના સંરક્ષણની જવાબદારી સમગ્ર રાષ્ટ્રની છે.

જમીન સ્વાસ્થ્ય સંરક્ષણ, ખાતરોનો સંતુલિત ઉપયોગ, પ્રાકૃતિક ખેતી, આબોહવા અનુકૂલન અને ખેડૂત સશક્તિકરણ પર કેન્દ્રિત 'ખેત બચાવો અભિયાન' દેશના સૌથી મહત્વપૂર્ણ કૃષિ જનજાગૃતિ અભિયાનોમાંનું એક બનવાની દિશામાં અગ્રેસર છે. આ અભિયાન ભારતીય કૃષિ માટે વધુ ટકાઉ, સમૃદ્ધ અને સુરક્ષિત ભવિષ્યનો મજબૂત પાયો નાખવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવશે.

KRIBHCO
Cooperative and beyond...

'એક પેડ મા કે નામ' અભિયાન નાગરિકોને પર્યાવરણ સંરક્ષણને તેમની જીવનશૈલી બનાવવા માટે પ્રેરિત કરે છે.

વિશ્વ પર્યાવરણ દિવસના અવસરે, માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તેમજ ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદી દ્વારા શરૂ કરાયેલા રાષ્ટ્રવ્યાપી 'એક પેડ મા કે નામ' (એક વૃક્ષ માતાના નામે) અભિયાન અંતર્ગત ભોપાલના સ્માર્ટ સિટી પાર્કમાં એક રોપો વાવ્યો હતો. આ કાર્યક્રમે પર્યાવરણ સંરક્ષણના મહત્વ પર પ્રકાશ પાડ્યો અને નાગરિકોને વૃક્ષારોપણના પ્રયાસોમાં સક્રિયપણે ભાગ લેવા પ્રોત્સાહિત કર્યા.

વિશ્વ પર્યાવરણ દિવસ પર પોતાની શુભેચ્છાઓ પાઠવતા, માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે પૃથ્વી પર જીવનની સુરક્ષા માટે પર્યાવરણનું રક્ષણ આવશ્યક છે. તેમણે જણાવ્યું કે વૃક્ષારોપણ એ માત્ર છોડ વાવવાનું કાર્ય નથી, પરંતુ પ્રકૃતિ, જૈવવિવિધતા, જળ સંસાધનો અને ભવિષ્યની પેઢીઓના રક્ષણ પ્રત્યેની એક પ્રતિબદ્ધતા છે. તેમણે નાગરિકોને પર્યાવરણ સુરક્ષાને વ્યક્તિગત જવાબદારી બનાવવા અને વૃક્ષારોપણને તેમના રોજિંદા જીવનમાં સામેલ કરવા વિનંતી કરી.

પર્યાવરણ સંરક્ષણ પ્રત્યેની તેમની લાંબા ગાળાની પ્રતિબદ્ધતાને યાદ કરતાં શ્રી ચૌહાણે જણાવ્યું કે તેમણે સાડા ૫ વર્ષ પહેલાં દરરોજ ઓછામાં ઓછું ૧ વૃક્ષ વાવવાનો સંકલ્પ લીધો હતો. તેમણે નોંધ્યું કે આ પ્રતિબદ્ધતા અવિરત ચાલુ છે અને હવે તે એક વ્યાપક લોક ચળવળમાં પરિણમી છે, જેમાં બાળકો, યુવાનો અને સમાજના વિવિધ વર્ગોના નાગરિકો આ પહેલમાં જોડાઈ રહ્યા છે.

વર્ષ ૨૦૨૧ માં સ્માર્ટ સિટી પાર્કમાં તેમના દ્વારા વાવવામાં આવેલા વડના વૃક્ષની મુલાકાત લેતી વખતે, શ્રી ચૌહાણે એ રોપાને પક્ષીઓ અને અન્ય જીવોને આશરો આપતા એક મોટા વૃક્ષમાં વિકસતું જોઈને સંતોષ વ્યક્ત કર્યો. તેમણે છોડના ઉછેરની સરખામણી બાળકના ઉછેર સાથે કરી અને ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે બંનેને સમાજમાં યોગદાન આપવા અને ખીલવા માટે કાળજી, ધીરજ અને સમર્પણની જરૂર છે.

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે લોકોને જન્મદિવસ, વર્ષગાંઠ, લગ્ન જેવા જીવનના મહત્વપૂર્ણ પ્રસંગો અને પ્રિયજનોની યાદમાં વૃક્ષારોપણને સાંકળવા માટે પ્રોત્સાહિત કર્યા. તેમણે પ્રકાશ પાડ્યો કે 'એક પેડ મા કે નામ' અભિયાને દેશભરના લાખો નાગરિકોને તેમની માતાઓના સન્માનમાં વૃક્ષો વાવવા પ્રેરિત કર્યા છે, જે એક વ્યક્તિગત ભાવનાને પર્યાવરણ સુરક્ષા માટે રાષ્ટ્રવ્યાપી ચળવળમાં પરિવર્તિત કરે છે.

મંત્રીશ્રીએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે માત્ર ચર્ચાઓ દ્વારા પર્યાવરણ સંરક્ષણ પ્રાપ્ત કરી શકાતું નથી અને તેના માટે પાયાના સ્તરે સતત પગલાં લેવાની જરૂર છે. તેમણે ખુશી વ્યક્ત કરી કે પર્યાવરણ સુરક્ષા વિશે જાગૃતિ સતત વધી રહી છે અને યુવા પેઢી સક્રિયપણે વૃક્ષારોપણને તેમની જીવનશૈલીના ભાગ રૂપે અપનાવી રહી છે.

સામૂહિક પ્રયાસોના મહત્વને પુનરાવર્તિત કરતા, માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે નાગરિકોને 'એક પેડ મા કે નામ' અભિયાનમાં જોડાવા અને હરિયાળા, સ્વસ્થ અને વધુ ટકાઉ ભવિષ્યના નિર્માણમાં યોગદાન આપવા આહ્વાન કર્યું. તેમણે જણાવ્યું કે વૃક્ષો માત્ર હરિયાળીનો સ્ત્રોત નથી પરંતુ જીવન, જૈવવિવિધતા, પર્યાવરણીય સંતુલન અને ભાવિ પેઢીઓની સુખાકારીનો પાયો છે.

કૃભકોના મુખ્ય અંશો

કૃભકોના નેતૃત્વએ કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ ક્ષેત્રે ૧૨ વર્ષના પરિવર્તનશીલ વિકાસને બિરદાવ્યો.

માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીજીના દૂરંદેશી નેતૃત્વ હેઠળ ભારતે પરિવર્તનશીલ શાસનના ૧૨ વર્ષ પૂર્ણ કર્યા છે, ત્યારે રાષ્ટ્ર લોક કલ્યાણ, સર્વસમાવેશી વિકાસ અને રાષ્ટ્ર-નિર્માણ ક્ષેત્રે મળેલી નોંધપાત્ર સિદ્ધિઓને યાદ કરે છે. આ ઐતિહાસિક સીમાચિહ્નની ઉજવણી કરતા, કૃભકોના ચેરમેન અને મેનેજિંગ ડિરેક્ટરે તેમના સંબંધિત સોશિયલ મીડિયા પ્લેટફોર્મ્સ મારફતે દેશની પ્રગતિની આ નોંધપાત્ર સફર અંગે પોતાના વિચારો રજૂ કર્યા હતા. તેમના સંદેશાઓના મુખ્ય અંશો નીચે મુજબ પ્રસ્તુત છે.

ચેરમેનનો સંદેશ

છેલ્લા ૧૨ વર્ષોમાં, ખેડૂત-કેન્દ્રીત નીતિઓ, ખાતર ઉત્પાદનમાં વધારો, સુદૃઢ કૃષિ માળખાગત સુવિધાઓ (ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર) અને ખેડૂતોના સશક્તિકરણ પર સતત ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાને કારણે ભારતના કૃષિ ક્ષેત્રમાં નોંધપાત્ર પ્રગતિ જોવા મળી છે. ઘરેલું ખાતર ઉત્પાદનમાં નોંધપાત્ર વધારો અને યુરિયા ઉત્પાદન ક્ષમતાના વિસ્તરણે દેશની આત્મનિર્ભરતા તરફની યાત્રાને વધુ મજબૂત બનાવી છે, સાથે જ દેશભરના ખેડૂતોને સમયસર ખાતરની ઉપલબ્ધતા પણ સુનિશ્ચિત કરી છે.

ખાતર ક્ષેત્રમાં એક અગ્રણી સહકારી સંસ્થા તરીકે, આ રાષ્ટ્રીય પ્રયાસમાં યોગદાન આપવા બદલ કૃભકો ને ગર્વ છે અને તે 'વિકસિત ભારત' અને 'આત્મનિર્ભર ભારત' ના વિઝનને સમર્થન આપવા માટે પ્રતિબદ્ધ છે. આ પ્રસંગે, હું માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીજીના દૂરંદેશી નેતૃત્વ હેઠળ હાથ ધરવામાં આવેલી પરિવર્તનકારી પહેલોની હૃદયપૂર્વક પ્રશંસા કરું છું, જેણે ભારતીય કૃષિને મજબૂત બનાવી છે, ગ્રામીણ સમૃદ્ધિમાં વધારો કર્યો છે અને દેશભરના લાખો ખેડૂતોના જીવનમાં સુધારો લાવ્યો છે.

શ્રી વી. સુધાકર ચૌધરી
ચેરમેન, કૃભકો

મેનેજિંગ ડિરેક્ટરનો સંદેશ

ખેડૂત કલ્યાણ અને કૃષિ વિકાસને કેન્દ્રમાં રાખીને છેલ્લા ૧૨ વર્ષોમાં અનેક ઐતિહાસિક પહેલ કરવામાં આવી છે. પીએમ-કિસાન (PM-KISAN)*, ખાતર સબસિડીમાં વધારો, કૃષિ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરમાં રોકાણ અને ડિજિટલ કૃષિ સેવાઓએ ખેડૂતોના જીવનને સકારાત્મક રીતે પ્રભાવિત કર્યું છે. ખાતર ક્ષેત્રમાં આત્મનિર્ભરતાને પ્રોત્સાહન આપતી નીતિઓ અને ઉત્પાદન ક્ષમતામાં થયેલા વધારાએ ખેડૂતોને સમયસર ખાતરની ઉપલબ્ધતા સુનિશ્ચિત કરવામાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવી છે.

અગ્રણી સહકારી ખાતર સંસ્થા તરીકે કૃભકોની ભૂમિકા ખેડૂતો સુધી ગુણવત્તાયુક્ત ખાતર, જમીન સ્વાસ્થ્ય જાગૃતિ અને કૃષિ નવીનતાઓને પહોંચાડવામાં મહત્વપૂર્ણ રહી છે. ખેડૂતોની પ્રગતિ અને કૃષિ ક્ષેત્રના સશક્તિકરણ માટે કરવામાં આવી રહેલા પ્રયાસોમાં કૃભકો સતત યોગદાન આપતું રહેશે.

૧૨ વર્ષની આ વિકાસ યાત્રાના અવસરે, હું માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીજીના નેતૃત્વમાં કૃષિ અને ગ્રામીણ વિકાસને મળેલી નવી ગતિ અને ખેડૂત કલ્યાણ માટે કરવામાં આવેલા નોંધપાત્ર પ્રયાસોની પ્રશંસા કરું છું અને તેમને હાર્દિક શુભેચ્છાઓ પાઠવું છું.

શ્રી એસ.એસ. યાદવ
મેનેજિંગ ડિરેક્ટર, કૃભકો

ઉત્તર પ્રદેશના માનનીય કૃષિ મંત્રી શ્રી સૂર્ય પ્રતાપ શાહીએ ખરીફ ઉત્પાદકતા સેમિનારમાં કૃભકોના સ્ટોલની મુલાકાત લીધી.

ચંદ્રશેખર આઝાદ કૃષિ અને પ્રૌદ્યોગિકી યુનિવર્સિટી અને આચાર્ય નરેન્દ્ર દેવ કૃષિ અને પ્રૌદ્યોગિકી યુનિવર્સિટી ખાતે આયોજિત ખરીફ ઉત્પાદકતા સેમિનાર ૨૦૨૬ દરમિયાન આયોજિત કૃષિ પ્રદર્શનમાં કૃભકો એ સક્રિયપણે ભાગ લીધો હતો. આ સેમિનારોએ કૃષિ ઉત્પાદકતા અને ટકાઉપણું વધારવા માટે કામ કરતા ખેડૂતો, કૃષિ નિષ્ણાતો, વૈજ્ઞાનિકો અને હિતધારકો વચ્ચેના આદાન-પ્રદાન માટે એક મહત્વપૂર્ણ મંચ પૂરો પાડ્યો.

ઉત્તર પ્રદેશના માનનીય કૃષિ મંત્રી શ્રી સૂર્ય પ્રતાપ શાહીએ મુખ્ય અતિથિ તરીકે આ કાર્યક્રમોમાં હાજરી આપી હતી અને કૃભકોના સ્ટોલની મુલાકાત લીધી હતી. ત્યાં તેમણે ખેડૂતોને ટેકો આપવા અને ટકાઉ કૃષિ પદ્ધતિઓને પ્રોત્સાહન આપવાના હેતુથી સહકારી સંસ્થાની વિવિધ પહેલોની સમીક્ષા કરી હતી.

સેમિનાર દરમિયાન, કૃભકો દ્વારા ખેડૂતોને સંતુલિત ખાતરનો ઉપયોગ, જમીન પરીક્ષણ સેવાઓ, ગુણવત્તાયુક્ત બિયારણની ઉપલબ્ધતા અને નવીન પાક પોષણ ઉકેલો અંગે મૂલ્યવાન માહિતી આપવામાં આવી હતી. આ ઉપરાંત, ખેડૂતોને જમીનનું સ્વાસ્થ્ય, પોષક તત્વોની કાર્યક્ષમતા અને પાકની ઉત્પાદકતા સુધારવા માટે રચાયેલ સિટી કમ્પોસ્ટ, નેચરલ પોટાશ, કૃભકો રાઇઝોસુપર, લિક્વિડ બાયોફર્ટિલાઇઝર્સ (પ્રવાહી જૈવિક ખાતરો), કૃભકો મોનો ઝિંક અને અન્ય ખેડૂતલક્ષી કૃષિ ઉકેલો જેવા ઉત્પાદનો અને પહેલો વિશે પણ માહિતગાર કરવામાં આવ્યા હતા.

આ પ્રદર્શનોમાં ખેડૂતોની સક્રિય ભાગીદારી જોવા મળી હતી, જેમણે કૃભકોના નિષ્ણાતો સાથે વાતચીત કરી હતી અને ટકાઉ ખેતી પદ્ધતિઓ, સંતુલિત પોષક તત્વોના વ્યવસ્થાપન અને આધુનિક કૃષિ તકનીકો અંગે માર્ગદર્શન મેળવ્યું હતું. આ પહોંચ (આઉટરીચ) પ્રયાસો દ્વારા, કૃભકોએ ખેડૂતોને સશક્ત બનાવવા, કૃષિ ઉત્પાદકતા વધારવા અને દેશભરમાં પર્યાવરણને અનુકૂળ ટકાઉ ખેતી પદ્ધતિઓને પ્રોત્સાહન આપવાની પોતાની પ્રતિબદ્ધતાનો પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો.

કૃભકો હજીરા પ્લાન્ટે ગુજરાતમાં વૃક્ષારોપણ અભિયાનના માધ્યમથી પર્યાવરણ સંરક્ષણને પ્રોત્સાહન આપ્યું.

વિશ્વ પર્યાવરણ દિવસના અવસરે, કૃભકોના હજીરા સ્થિત અત્યાધુનિક ગેસ આધારિત મેગા એમોનિયા-યુરિયા ખાતર પ્લાન્ટ (સંયંત્ર) અને ટાઉનશિપ પરિસરમાં "મા ધરતીની રક્ષા તરફ દરેક પગલું" વિષય હેઠળ વ્યાપક વૃક્ષારોપણ અભિયાનનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ પહેલ પર્યાવરણ સંરક્ષણ, ટકાઉ વિકાસ તેમજ ઊર્જા કાર્યક્ષમતા અને હરિયાળા ઔદ્યોગિક વિકાસ પ્રત્યે કૃભકોની નિરંતર પ્રતિબદ્ધતાને દર્શાવે છે.

વૃક્ષારોપણ અભિયાનમાં કર્મચારીઓ, અધિકારીઓ, વરિષ્ઠ મેનેજમેન્ટના સભ્યો અને કૃભકો લેડીઝ ક્લબના સભ્યોએ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો હતો અને હરિયાળા તેમજ સ્વસ્થ પર્યાવરણના નિર્માણમાં પોતાનું યોગદાન આપ્યું હતું.

આ પ્રસંગે કૃભકોના એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર (પ્લાન્ટ) શ્રી પી. ચંદ્ર મોહને સહભાગીઓને સંબોધિત કરતા પ્રાકૃતિક સંસાધનોના સંરક્ષણ અને ભાવિ પેઢીઓ માટે પર્યાવરણને સુરક્ષિત રાખવામાં સામૂહિક જવાબદારીના મહત્વ પર ભાર મૂક્યો હતો. તેમણે કહ્યું કે પર્યાવરણ સંરક્ષણના સાર્થક પરિણામો નિરંતર પ્રયાસો અને જનભાગીદારીના માધ્યમથી જ પ્રાપ્ત કરી શકાય છે.

આ અભિયાન અંતર્ગત કૃભકોના પ્લાન્ટ પરિસર અને ટાઉનશિપ વિસ્તારમાં આશરે ૧,૫૦૦ છોડ વાવવામાં આવ્યા હતા. આ પહેલનો ઉદ્દેશ હરિયાળું આવરણ વધારવા, પારિસ્થિતિક સંતુલનને મજબૂત કરવા તેમજ આબોહવા પરિવર્તન (ક્લાઈમેટ ચેન્જ) સામે લડવા અને જૈવવિવિધતાના સંરક્ષણમાં વૃક્ષારોપણના મહત્વ પ્રત્યે જાગૃતિ ફેલાવવાનો હતો.

આ વૃક્ષારોપણ કાર્યક્રમ પર્યાવરણીય સ્થિરતા પ્રત્યે કૃભકોની પ્રતિબદ્ધતા તેમજ સ્વચ્છ, હરિયાળા અને વધુ ટકાઉ ભવિષ્યના નિર્માણમાં તેના નિરંતર પ્રયાસોની પુનઃપુષ્ટિ કરે છે.

क्या आप जानते हैं?

વિશ્વ પર્યાવરણ દિવસ માત્ર એક દિવસ નથી, પરંતુ તેને વિશ્વનું સૌથી મોટું પર્યાવરણ જન-જાગૃતિ મંચ માનવામાં આવે છે, જેમાં ૧૫૦ થી વધુ દેશો ભાગ લે છે.

જુલાઇ માસના મુખ્ય કૃષિ કાર્યો

વર્ષ ૨૦૨૬ માં દક્ષિણ-પશ્ચિમ ચોમાસાની ધીમી પ્રગતિના કારણે દેશમાં સરેરાશ ૪૦-૪૬% વરસાદની અછત નોંધાઇ છે, જેનાથી ખરીફ પાકોની વાવણી પ્રભાવિત થઇ રહી છે. નિષ્ણાતોના મતે, તેનું મુખ્ય કારણ અલ નીનો (El Nino) છે, જે ચોમાસાના વરસાદને નબળો પાડે છે. પરિસ્થિતિની ગંભીરતાને ધ્યાનમાં રાખીને ભારત સરકારે ૩૧૫ સંવેદનશીલ જિલ્લાઓ માટે આકસ્મિક યોજનાઓ તૈયાર કરી છે, જેથી કૃષિ પર પડતી અસરોને ઘટાડી શકાય.

આવી પડકારજનક ચોમાસાની પરિસ્થિતિઓમાં પાકની વધુ સારી વૃદ્ધિ અને ઉત્પાદન સુનિશ્ચિત કરવા માટે નીચે દર્શાવેલ વાવણી અને કૃષિ સંબંધિત સૂચનો અપનાવી શકાય છે:

૧.) પૂરતો વરસાદ થયા પછી જ વાવણી કરો, જેથી બીજનું અંકુરણ વધુ સારું થઇ શકે.

૨.) ટૂંકા ગાળાની અને દુષ્કાળ સહન કરી શકે તેવી જાતોની પસંદગી કરો, જેથી ઓછા પાણીમાં પણ સારો પાક (ઉપજ) મેળવી શકાય.

૩.) ડ્રિપ અને સ્પ્રિંકલર (ટપક અને ફુવારા) સિંચાઇ જેવી સૂક્ષ્મ સિંચાઇ તકનીકોનો ઉપયોગ કરીને પાણીની બચત કરો.

૪.) મલ્ચિંગ (ભૂસું/પાકના અવશેષો) નો ઉપયોગ કરો, જેથી જમીનમાં લાંબા સમય સુધી ભેજ જળવાઇ રહે.

૫.) વરસાદી પાણીના સંગ્રહ (ખેત તલાવડી, પાળા બાંધવા વગેરે) ની પદ્ધતિ અપનાવીને ઉપલબ્ધ પાણીનું સંરક્ષણ કરો.

ચોખા

"જુલાઈ મહિનો ડાંગરની રોપણી માટેનો મુખ્ય સમય છે. આ સમયગાળા દરમિયાન ૨૦-30 દિવસના તંદુરસ્ત છોડની રોપણી કરીને ખેતરમાં પૂરતું પાણી જાળવી રાખવું જરૂરી છે. વધુ સારા વિકાસ માટે છોડ વચ્ચે લગભગ ૨૦ સેમી અને હરોળ વચ્ચે ૨૦-૨૫ સેમીનું અંતર રાખો, ખેતરને સમતલ રાખો તથા નીંદણ નિયંત્રણ અને સંતુલિત ખાતર વ્યવસ્થાપન પર ખાસ ધ્યાન આપો."

મકાઈ

જુલાઈ મહિનો મકાઈની વાવણી માટે યોગ્ય સમય છે. સારી નિતારવાળી જમીનમાં પ્રમાણિત અને માવજત કરેલા બીજની હરોળમાં વાવણી કરો તથા પાકને સંતુલિત પોષણ આપવા માટે નાઇટ્રોજન, ફોસ્ફરસ અને પોટાશની ભલામણ કરેલ માત્રાનો ઉપયોગ કરો. ખેતરમાં પાણી ભરાતું અટકાવો અને ગાભમારાની ઈયળ (સ્ટેમ બોરર) તથા ફોલ આર્મીવર્મ જેવી જીવાતોનું નિયમિત નિરીક્ષણ કરી સમયસર નિયંત્રણના પગલાં અપનાવો.

સોયાબીન

સોયાબીન ખરીફ ઋતુનો મુખ્ય તેલીબિયાં પાક છે. વધુ સારા ઉત્પાદન માટે જુલાઈના પ્રથમ પખવાડિયા સુધીમાં વાવણી પૂર્ણ કરી લો તથા બીજની માવજત (બીજોપચાર) અને જૈવિક ખાતરોનો ઉપયોગ કરો. હરોળમાં વાવણી કરો, ખેતરમાં પાણી ભરાવા ન દો અને પીળો મોઝેક રોગ તથા થડની માખી જેવી જીવાતો અને રોગોનું નિયમિત નિરીક્ષણ કરી સમયસર નિયંત્રણના પગલાં અપનાવો.

બાજરી અને જુવાર

"જુલાઈ મહિનો બાજરી અને જુવારની વાવણી માટે યોગ્ય સમય છે. સારી ઉપજ માટે બીજની માવજત (બીજોપચાર) કરીને સમયસર વાવણી કરો તથા છોડ વચ્ચે યોગ્ય અંતર જાળવી રાખો. પાકની શરૂઆતના તબક્કામાં (પ્રારંભિક અવસ્થામાં) નીંદણ નિયંત્રણ માટે નિંદામણ-ગોડ કરો અને વરસાદી પાણીના સંગ્રહની યોગ્ય વ્યવસ્થા કરીને જમીનમાં ભેજ જાળવી રાખો."

કઠોળ પાક

જુલાઈ મહિનો તુવેર, મગ, અડદ અને અન્ય કઠોળ પાકોની વાવણી માટે યોગ્ય સમય છે. વધુ ઉત્પાદન માટે બીજને રાઈઝોબિયમ કલ્ચરની માવજત આપો, સંતુલિત પોષક તત્વોનું વ્યવસ્થાપન અપનાવો તથા ખેતરમાં છોડની યોગ્ય સંખ્યા જાળવી રાખો. પાકને સ્વસ્થ રાખવા માટે જીવાતો અને રોગોનું નિયમિત નિરીક્ષણ કરો અને ખેતરમાં પાણી ભરાતું અટકાવવા માટે પાણીના નિકાલની યોગ્ય (નિતાર) વ્યવસ્થા સુનિશ્ચિત કરો

મગફળી

જુલાઈ મહિનો મગફળીની વાવણી માટે મહત્વપૂર્ણ સમય છે. સારી ગુણવત્તાવાળા બીજનો ઉપયોગ કરો તથા પાકના વધુ સારા વિકાસ અને દાણાના ભરાવા માટે જિપ્સમનો ઉપયોગ કરો. ખેતરને નીંદણમુક્ત રાખો, પાણીના નિકાલની યોગ્ય વ્યવસ્થા જાળવી રાખો અને પાનના ટપકાના રોગનું નિયમિત નિરીક્ષણ કરી સમયસર નિયંત્રણના પગલાં અપનાવો.

કપાસ

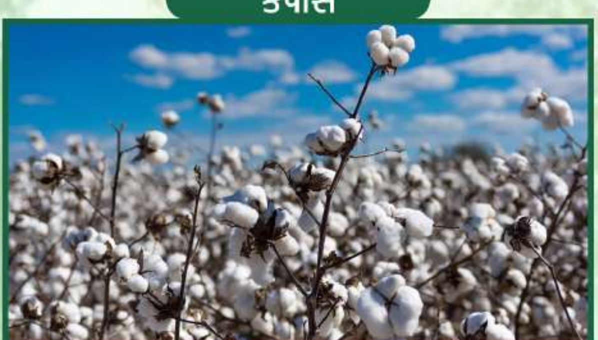

જુલાઈ મહિનામાં કપાસના પાકનો વિકાસ ઝડપથી થાય છે, તેથી સમયસર નિંદામણ-ગોડ અને વધારાના છોડની પારવણી (છટણી) કરવી જરૂરી છે. વધુ સારા વિકાસ માટે સંતુલિત ખાતર વ્યવસ્થાપન અપનાવો તથા સફેદ માખી, મોલોમશી અને ગુલાબી ઈયળ જેવી જીવાતોનું નિયમિત નિરીક્ષણ કરો. સાથે જ, ખેતરમાં પાણી ભરાવા ન દો જેથી પાક સ્વસ્થ જળવાઈ રહે.

KRIBHCO
Cooperative and beyond...

શેરડી

જુલાઈ મહિનામાં શેરડીના પાકનો વિકાસ ખૂબ ઝડપથી થાય છે. આ સમયે માટી ચઢાવવાનું (પાળા બાંધવાનું) કામ કરો તથા નાઇટ્રોજનની બાકી રહેલી ભલામણ કરેલ માત્રાનો ઉપયોગ કરો. નીંદણ નિયંત્રણ પર ખાસ ધ્યાન આપો, ગાભમારાની ઈયળ (સ્ટેમ બોરર) અને અન્ય જીવાતોનું નિયમિત નિરીક્ષણ કરો તથા ખેતરમાં પાણીના નિકાલની (નિતારની) યોગ્ય વ્યવસ્થા સુનિશ્ચિત કરો જેથી પાકનો વિકાસ અટકે નહીં.

શાકભાજીની ખેતી

"જુલાઈ મહિનામાં ટામેટાં, મરચાં, રીંગણ, ફુલાવર અને કોબીજની રોપણી કરી શકાય છે, જ્યારે ભીંડા, ચોળા, કારેલાં, દૂધી, તુરીયાં અને કોળા જેવા શાકભાજીની વાવણી માટે આ યોગ્ય સમય છે. વધુ સારા ઉત્પાદન માટે તંદુરસ્ત છોડની પસંદગી કરો, જૈવિક ખાતરનો ઉપયોગ કરો તથા રોગ અને જીવાત વ્યવસ્થાપન પર ખાસ ધ્યાન આપો. સાથે જ, પાકને પાણી ભરાઈ રહેવાથી બચાવવા માટે પાણીના નિકાલની (નિતારની) યોગ્ય વ્યવસ્થા જાળવી રાખો.

ફળના છોડ

જુલાઈ મહિનાને આંબો, જામફળ, લીંબુ, આમળાં, પપૈયા અને અન્ય ફળઝાડોની રોપણી માટે સૌથી યોગ્ય સમય માનવામાં આવે છે. રોપણી કરતા પહેલા ખાડાઓમાં સારી રીતે કોહવાયેલું છાણિયું ખાતર નાખો, છોડને યોગ્ય ટેકો આપો તથા ભેજ જાળવી રાખવા માટે મલ્ચિંગ કરો. સાથે જ, વરસાદ દરમિયાન પાણી ભરાઈ રહેવાથી બચવા માટે પાણીના નિકાલની યોગ્ય વ્યવસ્થા જાળવી રાખો.

છોડ સંરક્ષણ કાર્ય

ચોમાસા દરમિયાન વાતાવરણમાં ભેજ વધવાને કારણે પાકોમાં જીવાત અને રોગોનો ઉપદ્રવ વધવાની શક્યતા રહે છે. તેથી, ખેડૂતો નિયમિતપણે પાકનું નિરીક્ષણ કરતા રહે અને કોઈપણ પ્રકારની જીવાત કે રોગના પ્રારંભિક લક્ષણો દેખાય તો તરત જ જરૂરી નિયંત્રણના પગલાં અપનાવે. ચેપનો ફેલાવો ન થાય તે માટે રોગગ્રસ્ત છોડ અને પ્રભાવિત ભાગોને ખેતરમાંથી દૂર કરી સુરક્ષિત રીતે તેનો નાશ કરો. જીવાત અને રોગના નિયંત્રણ માટે કૃષિ વૈજ્ઞાનિકો દ્વારા ભલામણ કરાયેલ કીટનાશકો અને ફૂગનાશકોનો જ સંતુલિત અને સુરક્ષિત ઉપયોગ કરો. જીવાતોના નિરીક્ષણ અને નિયંત્રણ માટે ફેરોમોન ટ્રેપ અને પ્રકાશ પિંજર (લાઇટ ટ્રેપ) નો ઉપયોગ કરો. લાંબા ગાળાના અને અસરકારક રક્ષણ માટે સંકલિત જીવાત વ્યવસ્થાપન (IPM) પદ્ધતિ અપનાવીને જૈવિક અને રાસાયણિક ઉપાયોનો સમન્વિત ઉપયોગ કરો, જેથી પાક સ્વસ્થ રહે તથા ઉત્પાદન અને ગુણવત્તામાં વધારો થાય

નીંદણ વ્યવસ્થાપન

જુલાઈ મહિનામાં વરસાદ અને પૂરતા ભેજને કારણે નીંદણનો ઉપદ્રવ ઝડપથી વધે છે, જેની પાકના વૃદ્ધિ અને વિકાસ પર પ્રતિકૂળ અસર પડી શકે છે. તેથી ખેતરોમાં નિયમિતપણે નીંદણ નિયંત્રણ પર ખાસ ધ્યાન આપવું જરૂરી છે. ખેડૂતો સમયસર નિંદામણ-ગોડ કરીને નીંદણનો નાશ કરે તથા જરૂરિયાત મુજબ ભલામણ કરેલ નીંદણનાશકો (હર્બિસાઇડ્સ) નો ઉપયોગ કરે. ખેતરમાં જૈવિક મલ્ચ અથવા અન્ય યોગ્ય મલ્ચિંગ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાથી નીંદણની વૃદ્ધિ નિયંત્રિત થાય છે તથા જમીનમાં ભેજ પણ જળવાઈ રહે છે. વધુ સારા પાક વ્યવસ્થાપન માટે ખેતર અને આસપાસના વિસ્તારને સ્વચ્છ રાખો, જેથી પાકને ઉપલબ્ધ પોષક તત્વો અને સંસાધનોનો મહત્તમ લાભ મળી શકે અને ઉત્પાદનમાં વધારો સુનિશ્ચિત થાય.

ખાતર વ્યવસ્થાપન

વર્ષા ઋતુમાં પાકોની પોષક તત્વોની જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં રાખીને ખાતરોનો સંતુલિત અને વૈજ્ઞાનિક ઢબે ઉપયોગ કરવો જરૂરી છે. ખેડૂતો જમીન ચકાસણીની (માટી પરીક્ષણની) ભલામણોના આધારે જ ખાતરોનો ઉપયોગ કરે, જેથી પાકને જરૂરી પોષક તત્વો યોગ્ય માત્રામાં મળી રહે. નાઇટ્રોજનયુક્ત ખાતરોનો ઉપયોગ હપ્તાઓમાં (વિભાજિત માત્રામાં) કરો, જેથી પોષક તત્વોની ઉપલબ્ધતા જળવાઈ રહે અને તેનો વ્યય ઓછો થાય. જમીનની ફળદ્રુપતા અને સૂક્ષ્મજીવોની પ્રવૃત્તિઓને પ્રોત્સાહન આપવા માટે જૈવિક ખાતરોનો વધુમાં વધુ ઉપયોગ કરો. સાથે જ, જમીનનું બંધારણ અને ભેજ સંગ્રહ ક્ષમતા સુધારવા માટે સારી રીતે કોહવાયેલું છાણિયું ખાતર તથા કમ્પોસ્ટનો ઉપયોગ કરો, જેથી પાકનો સ્વસ્થ વિકાસ અને વધુ સારું ઉત્પાદન સુનિશ્ચિત થઈ શકે.

પાણી વ્યવસ્થાપન

જુલાઈ મહિનામાં પૂરતો વરસાદ થવા છતાં ખેતરોમાં અસરકારક જળ વ્યવસ્થાપન અત્યંત જરૂરી છે. વધુ વરસાદને કારણે ખેતરોમાં પાણી ભરાઈ રહેવાની સ્થિતિ ઊભી થવા પર પાકના મૂળિયાંને નુકસાન પહોંચી શકે છે અને છોડના વિકાસને અસર થઈ શકે છે. તેથી વધારાના પાણીના નિકાલ માટે ખેતરોમાં યોગ્ય નિતારની (નાળીઓની) વ્યવસ્થા કરો. વરસાદી પાણીના સંરક્ષણ અને ભવિષ્યમાં તેના ઉપયોગ માટે વરસાદી જળ સંચય (વોટર હાર્વેસ્ટિંગ) ને પ્રોત્સાહન આપો. ખેતરને સમતળ રાખી મૂકવાથી પાણીનું સમાન વિતરણ સુનિશ્ચિત થાય છે અને જમીનનું ધોવાણ પણ અટકાવી શકાય છે. ખાસ કરીને વધુ વરસાદવાળા વિસ્તારોમાં પાણી ભરાતું અટકાવવા માટે જરૂરી વ્યવસ્થા કરો, જેથી પાકનો સ્વસ્થ વિકાસ અને વધુ સારું ઉત્પાદન સુનિશ્ચિત થઈ શકે.

માટી સંરક્ષણ અને પર્યાવરણીય સંરક્ષણ

જુલાઈ મહિનો વૃક્ષારોપણ અને પ્રાકૃતિક સંસાધનોના સંરક્ષણ માટે અત્યંત યોગ્ય માનવામાં આવે છે. આ સમયગાળામાં ખેડૂતો ખેતરના શેઢા અને ઉપલબ્ધ જગ્યાઓ પર યોગ્ય વૃક્ષોનું વાવેતર કરીને કૃષિ વનીકરણ (એગ્રોફોરેસ્ટ્રી) ને પ્રોત્સાહન આપે. વરસાદી પાણીના સંરક્ષણ અને ભૂગર્ભ જળસ્તરમાં સુધારો કરવા માટે જળ સંચય સંબંધિત માળખાઓનું નિર્માણ કરો. જમીનની ફળદ્રુપતા વધારવા અને જમીનની ગુણવત્તામાં સુધારો કરવા માટે લીલા પડવાશવાળા (લીલા ખાતરવાળા) પાકોની ખેતી અપનાવો. ખેતરોમાં જૈવિક પદાર્થો જેવા કે છાણિયું ખાતર, કમ્પોસ્ટ અને અન્ય જૈવિક સ્ત્રોતોનો વધુમાં વધુ ઉપયોગ કરો. સાથે જ, વરસાદને કારણે થતા જમીનના ધોવાણને અટકાવવા માટે જરૂરી સંરક્ષણના પગલાં અપનાવો, જેથી જમીનની ઉત્પાદકતા જળવાઈ રહે અને ટકાઉ કૃષિ વિકાસને પ્રોત્સાહન મળે.

પશુપાલન સંબંધિત કાર્ય

કૃષિની સાથે પશુપાલન એ ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થાનો એક મહત્વપૂર્ણ આધાર છે, તેથી ચોમાસામાં (વર્ષા ઋતુમાં) પશુઓના સ્વાસ્થ્ય અને યોગ્ય વ્યવસ્થાપન પર ખાસ ધ્યાન આપવું જરૂરી છે. પશુઓને સૂકી, સ્વચ્છ અને હવાઉજાસવાળી જગ્યાએ રાખો જેથી તેઓ ભેજથી થતા રોગોથી સુરક્ષિત રહી શકે. લીલા ચારાની ઉપલબ્ધતા સુનિશ્ચિત કરવા માટે યોગ્ય ચારાના પાકોની વાવણી કરો. પશુઓને વિવિધ ચેપી રોગોથી બચાવવા માટે સમયસર રસીકરણ કરાવો અને કૃમિનાશક દવા આપો. સ્વચ્છ અને પૂરતા પીવાના પાણીની સતત વ્યવસ્થા જાળવી રાખો. સાથે જ, પશુઓના શેડમાં પાણીના નિકાલની યોગ્ય વ્યવસ્થા સુનિશ્ચિત કરો, જેથી પાણી ભરાઈ ન રહે અને પશુઓના રહેવાનું વાતાવરણ સ્વસ્થ અને સ્વચ્છ જળવાઈ રહે. આનાથી પશુઓના સ્વાસ્થ્ય, દૂધ ઉત્પાદન અને ઉત્પાદકતામાં વધારો થાય છે.

KRIBHCO
Cooperative and beyond...

કૃભકો દ્વારા ગુજરાતમાં ખેડૂત લક્ષી વિસ્તરણ પ્રવૃત્તિઓની આછેરી ઝલક

પાક સેમિનાર – મુંડાપોર, તાલુકો - કવાંટ,
જિલ્લો - છોટાઉદેપુર, ગુજરાત

ખાતર પ્રમોશન ઝુંબેશ – હિંમતનગર,
જિલ્લો - સાબરકાંઠા, ગુજરાત

ખાતર પ્રમોશન ઝુંબેશ – અમરેલી,
જિલ્લો - અમરેલી, ગુજરાત

સહકારી મંડળી દત્તક લેવાનો કાર્યક્રમ –
ધોરાજી, જિલ્લો - રાજકોટ, ગુજરાત

જૂથ ચર્ચા (ગ્રુપ ડિસ્કશન) – દહેગામ,
જિલ્લો - ગાંધીનગર, ગુજરાત

સહકારી શિક્ષણ ઝુંબેશ – ગણદેવી,
જિલ્લો - નવસારી, ગુજરાત

ખેડૂત સભા – ખંભોળજ, તાલુકો - આણંદ,
જિલ્લો - આણંદ, ગુજરાત

જૂથ ચર્ચા – પટણા, તાલુકો - વલ્લભીપુર,
જિલ્લો - ભાવનગર, ગુજરાત

સહકારી સશક્તિકરણ ઝુંબેશ –
મહેસાણા, જિલ્લો - મહેસાણા, ગુજરાત

પાક સેમિનાર – નેનપુર, તાલુકો -
મહેમદાવાદ, જિલ્લો - ખેડા, ગુજરાત

સહકારી સશક્તિકરણ ઝુંબેશ –
જસદણ, જિલ્લો - રાજકોટ, ગુજરાત

સહકારી શિક્ષણ ઝુંબેશ –
દયાદરા, જિલ્લો - ભરૂચ, ગુજરાત

વૃક્ષારોપણ ઝુંબેશ – ચાંચાપર, તાલુકો -
મોરબી, જિલ્લો - મોરબી, ગુજરાત

આવક નિર્માણ કાર્યક્રમ (રોજગારીલક્ષી કાર્યક્રમ) –
એરલ, તાલુકો - કાલોલ, જિલ્લો - પંચમહાલ, ગુજરાત

સ્વાસ્થ્ય, સદ્ભાવના અને વિરાસત: કૃભકો ટાઉનશીપમાં આંતરરાષ્ટ્રીય યોગ દિવસની ભવ્ય ઉજવણી

"યોગ એ માત્ર તમારા પગના અંગૂઠાને અડવા વિશે નથી. તે નીચે ઝૂકતી વખતે તમે રસ્તામાં શું શીખો છો તેના વિશે છે." — જીગર ગોર

૨૧મી જૂનની વહેલી સવારે ૬:૦૦ વાગ્યે, કૃભકો ટાઉનશીપનું શાંત વાતાવરણ આંતરરાષ્ટ્રીય યોગ દિવસની ઉજવણી માટે સકારાત્મકતા અને ઉત્સાહથી જીવંત થઈ ઉઠ્યું હતું. સ્વાસ્થ્ય અને આંતરિક શાંતિને સમર્પિત આ સત્રમાં શાળાના ઊર્જાવાન વિદ્યાર્થીઓથી લઈને 'આશીર્વાદ ક્લબ'ના વરિષ્ઠ સભ્યો સુધી, તમામ વયજૂથના ૪૫થી વધુ સહભાગીઓએ હસતા ચહેરે ભાગ લીધો હતો.

આરામદાયક પોશાકમાં સજ્જ સહભાગીઓને પ્રશિક્ષક (ઇન્સ્ટ્રક્ટર) દ્વારા દરેક આસન અને પ્રાણાયામના ફાયદા સમજાવીને તેનો સાચી રીતે અભ્યાસ કરાવવામાં આવ્યો હતો. આ પ્રસંગે એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર શ્રી પી. ચંદ્ર મોહન અને અન્ય વરિષ્ઠ અધિકારીઓએ ખાસ ઉપસ્થિત રહીને સૌને સ્વસ્થ જીવનશૈલી અપનાવવા પ્રોત્સાહિત કર્યા હતા. વયજૂથના ભેદભાવ વગર સૌને સાથે યોગ કરતા જોવા એ એકતા અને સુખાકારીની ભાવનાને સુંદર રીતે પ્રતિબિંબિત કરતું હતું.

આ વર્ષની ઉજવણીમાં એક ગૌરવપૂર્ણ ક્ષણ ત્યારે આવી જ્યારે આ કાર્યક્રમ સત્તાવાર રીતે આયુષ મંત્રાલય હેઠળ નોંધાયો અને તેના સફળ આયોજન બદલ કૃભકોને મંત્રાલય તરફથી 'પ્રશંસાપત્ર' એનાયત કરવામાં આવ્યું. આ રાષ્ટ્રીય માન્યતા સ્વાસ્થ્ય પ્રત્યે સંસ્થાની દ્રઢ પ્રતિબદ્ધતા દર્શાવે છે.

ધ્યાન અને શિથિલીકરણ (રીલેક્સેશન) સાથે સત્રનું સમાપન થતાં જ રહેવાસીઓ નવી ઊર્જા સાથે વિદાય થયા હતા. માનવ સંસાધન વિભાગની આ વિચારશીલ પહેલે ટાઉનશીપમાં હકારાત્મકતા અને સામુદાયિક ભાવનાનો સંચાર કરીને સૌને યોગને દૈનિક જીવનનો હિસ્સો બનાવવાની પ્રેરણા પૂરી પાડી છે.

કૃભકો દ્વારા પ્રાયોજિત અને આયોજિત યોનેક્સ સનરાઇઝ ગુજરાત સ્ટેટ બેડમિન્ટન ચેમ્પિયનશિપ ૨૦૨૬

કૃભકો સ્થાનિક ઉદ્યોગો, નજીકના ગામડાઓ અને સમુદાયો વચ્ચે રમતગમત અને મનોરંજનની પ્રવૃત્તિઓને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે સતત વિવિધ કાર્યક્રમોનું સક્રિયપણે આયોજન કરતું રહ્યું છે. આ વર્ષે પણ કૃભકો સુરતે અગ્રેસર રહીને યોનેક્સ સનરાઇઝ ગુજરાત સ્ટેટ બેડમિન્ટન ચેમ્પિયનશિપ ૨૦૨૬નું આયોજન કર્યું હતું, જે ૨૩ થી ૨૮ જૂન ૨૦૨૬ દરમિયાન સ્ટાફ ક્લબ, કૃભકો ટાઉનશીપ, હજીરા, સુરત ખાતે યોજાઈ હતી.

આ સ્પર્ધામાં પુરુષ અને મહિલા બંને માટે સિંગલ્સ, ડબલ્સ અને મિક્સ ડબલ્સ સહિતની વિવિધ કેટેગરીમાં મેચો રમાઈ હતી. ૨૮ જૂન ૨૦૨૬ના રોજ આ ચેમ્પિયનશિપ સફળતાપૂર્વક સંપન્ન થઈ હતી. આ ટૂર્નામેન્ટ દરમિયાન પાંચ અલગ-અલગ ઈવેન્ટ્સમાં સમગ્ર ગુજરાતમાંથી કુલ ૧૮૩ ખેલાડીઓએ ભાગ લીધો હતો, જેમાં રાજ્ય, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરના ખેલાડીઓ સામેલ હતા, જે કૃભકો માટે એક મોટી ઉપલબ્ધિ છે. ૨૮ જૂન ૨૦૨૬ના રોજ ટૂર્નામેન્ટના અંતિમ દિવસે, વિવિધ કેટેગરીમાં ખેલાડીઓને વિજેતા જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા.

કૃભકોના વરિષ્ઠ અધિકારીઓ, સુરત ડિસ્ટ્રિક્ટ બેડમિન્ટન એસોસિએશન, ગુજરાત બેડમિન્ટન એસોસિએશનના પદાધિકારીઓ અને કૃભકો ટાઉનશીપના રહીશોની ઉપસ્થિતિમાં વિજેતાઓને પુરસ્કારો એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા.

કૃભકો ટાઉનશીપ મંદિરનો શિલા પૂજન વિધિ સમારોહ

કૃભકો ટાઉનશીપમાં રહેતા કર્મચારીઓ, તેમના આશ્રિતો અને વરિષ્ઠ નાગરિકોની લાંબા સમયની માંગણીને ધ્યાનમાં રાખીને, મેનેજમેન્ટે રહેવાસીઓની સુવિધા માટે ટાઉનશીપની અંદર જ એક મંદિરના નિર્માણને મંજૂરી આપી હતી. ખાસ કરીને વરિષ્ઠ નાગરિકોને પ્લાન્ટ નજીક આવેલા હાલના મંદિરે જવા માટે વ્યસ્ત હાઇવે ઓળંગવામાં પડતી મુશ્કેલીને ધ્યાનમાં લઈને આ નિર્ણય લેવાયો હતો. ટાઉનશીપના આ પ્રસ્તાવિત મંદિરનો શિલાન્યાસ માનનીય ચેરમેનશ્રી અને મેનેજમેન્ટ દ્વારા ૩ ઓક્ટોબર ૨૦૨૪ના રોજ કરવામાં આવ્યો હતો. હવે જ્યારે બાંધકામની કામગીરી શરૂ થવા જઈ રહી છે, ત્યારે ૧૯ જૂન ૨૦૨૬ના રોજ કૃભકો ટાઉનશીપના આમ્રપાલી ગ્રાઉન્ડ ખાતે પ્રસ્તાવિત મંદિરના સ્થળે પરંપરાગત શિલા પૂજન (શિલાન્યાસ) વિધિનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

શિલા પૂજન એ હિન્દુ ધર્મની એક પવિત્ર ધાર્મિક વિધિ છે, જે મંદિરના નિર્માણ કાર્યની શરૂઆત પહેલાં પાયાને પવિત્ર કરવા અને પ્રોજેક્ટના સફળ, શાંતિપૂર્ણ અને મંગલમય સમાપન માટે દૈવી આશીર્વાદ મેળવવા માટે કરવામાં આવે છે. આ સમારોહમાં પરંપરાગત રીત-રિવાજો મુજબ વૈદિક મંત્રોચ્ચાર, પૂજા-અર્ચના અને આહુતિઓ આપવામાં આવી હતી.

આ પવિત્ર વિધિમાં મુખ્ય યજમાન તરીકે કૃભકોના એક્ઝિક્યુટિવ ડાઇરેક્ટર (ઓપરેશન્સ) શ્રી પી. ચંદ્ર મોહન અને તેમના ધર્મપત્ની તેમજ આશીર્વાદ સિનિયર સિટીઝન ક્લબના પ્રતિનિધિ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. આ સમારોહમાં જનરલ મેનેજર્સ, જોઈન્ટ જનરલ મેનેજર્સ, યુનિયન અને એસોસિએશનના પ્રતિનિધિઓ, આશીર્વાદ સિનિયર સિટીઝન ક્લબ અને લેડીઝ ક્લબના સભ્યો, એસ્ટેટ ઓફિસના કર્મચારીઓ અને ટાઉનશીપના અસંખ્ય રહેવાસીઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. ટાઉનશીપ ટેમ્પલ કમિટી (મંદિર સમિતિ) અને એસ્ટેટ વિભાગ દ્વારા કાર્યક્રમનું ખૂબ જ સુંદર અને સુવ્યવસ્થિત આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. પૂજા બાદ તમામ ભક્તોને પ્રસાદનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું હતું, અને આ સમારોહ ખૂબ જ શાંતિપૂર્ણ રીતે સંપન્ન થયો હતો, જે કૃભકો ટાઉનશીપ મંદિરના નિર્માણની એક શુભ અને મંગલમય શરૂઆત દર્શાવે છે.

શૈક્ષણિક ઉત્થાન તરફ કદમ: કૃભકો દ્વારા કવાસ પ્રાથમિક શાળાના વિધાર્થીઓને અભ્યાસ સામગ્રીનું વિતરણ

કૃભકો દ્વારા પોતાની સામાજિક વિકાસ પ્રવૃત્તિઓ (CSR) અંતર્ગત કવાસ ગામના જરૂરિયાતમંદ બાળકોને શિક્ષણ પ્રત્યે પ્રોત્સાહિત કરવા માટે એક સરાહનીય પહેલ કરવામાં આવી છે. શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૬-૨૭ ના પ્રારંભે કવાસ પ્રાથમિક શાળાના (તાલુકો: ચોર્યાસી, જીલ્લો: સુરત) વિધાર્થીઓને આવશ્યક અભ્યાસ સામગ્રી પૂરી પાડવામાં આવી હતી.

ગુજરાત સરકારના "શાળા પ્રવેશોત્સવ" કાર્યક્રમ અંતર્ગત આયોજિત એક વિશેષ કાર્યક્રમમાં કૃભકોના વરિષ્ઠ અધિકારીઓની પ્રેરણાદાયી ઉપસ્થિતિમાં આ સામગ્રીનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું હતું. આ અભિયાન હેઠળ વિધાર્થીઓને નોટબુક અને સ્કૂલ બેગ જેવી મુખ્ય શૈક્ષણિક જરૂરિયાતો અર્પણ કરવામાં આવી હતી, જેનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય પછાત અને ગ્રામ્ય વિસ્તારના વાલીઓને પોતાના બાળકોને નિયમિત શાળાએ મોકલવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવાનો છે.

આસપાસના ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં શિક્ષણના સ્તરને સુધારવા અને સ્થાનિક સમુદાય સાથે સૌહાર્દપૂર્ણ સંબંધો મજબૂત કરવા માટે લેવાયેલું આ પગલું કૃભકોની સામાજિક જવાબદારી પ્રત્યેની અતૂટ પ્રતિબદ્ધતાને દર્શાવે છે.

NEWS કૃભકો સમાચારમાં

सत्यजय टाईम्स पलवल, होडल
हिंदी दैनिक

संक्षिप्त समाचार

कॉपरेटिव इम्पावरमेंट कैम्पेन का आयोजन

सत्यार्थ न्यूज़ "Lead from the heart, not the head"

RNI-UPHIN/26/A1854

कृषक भारती कॉपरेटिव लिमिटिड ने पलवल में कॉपरेटिव इम्पावरमेंट कैम्पेन का किया आयोजन

हिन्दुस्तान

तरल जैव उर्वरकों का वितरण किया

- सहकारिता विभाग ने चलाया विशेष अभियान
- किसानों को दी तरल उर्वरकों की जानकारी

कृषक भारती सेवा केंद्र में किसान सभा का आयोजन किया

आजाद सिपाही

किसानों तक वैज्ञानिक कृषि तकनीक पहुंचाने का काम कर रही है कृभको : जैनेंद्र कुमार

हळद उत्पादकांनी प्रक्रिया, मूल्यवर्धनावर भर द्यावा : यादगीरवार

संतुलित उर्वरक के उपयोग पर किसान बने जागरूक

बिजुलिया में किसानों के विकास पर परिचर्चा आयो

देश की शीर्ष सहकारी संस्था है कृभको : जैनेंद्र कुमार

इन्होंने लिया हिस्सा

- कृषि विकास का है माध्यम
- जैविक खेती है प्राथमिकता

कृभको किसान संगोष्ठी में उन्नत खेती और संतुलित उर्वरक उपयोग की दी गई जानकारी

कृषक ભારતી કોઓપરેટીવ લિમિટેડ (કૃભકો)

KRISHAK BHARATI COOPERATIVE LIMITED

હજીરા પ્લાન્ટ, સુરત - 394 515 (ગુજરાત)